SOUTH AFRICAN PUBLIC LIBRARY
7 APL 1954

No 13—Vol.-LII

Friday,
2nd April, 1954

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

★

"To place one racial group entirely under the control of another is practically certain to lead to exploitation of the unrepresented group. Democracy is a fine ideal and under suitable conditions an eminently successful form of government. But it is only a dangerous travesty to establish democratic institutions within a class and to give that class full control (without representation) of other groups or classes. A benevolent autocracy is a better form of government than this."

—**Dr. Mabel Palmer.**

★

Government Should Provide Elementary Education For All

By Quintin Whyte

Director, South African Institute Of Race Relations

MR. HAVENGA'S proposal that the Africans should, from next year on, be responsible for paying for any increased expenditure on their education themselves is wrong in principle and in practice. It has been an accepted principle that in a modern state the national government provides elementary education for all its children, and I have yet to learn that it is a principle of public finance that the education of the lower classes should be charged to these lower classes. Surely the principle of modern public finance in the twentieth century is that the richer section of the community does, in its own interest and in the interest of the country as a whole, pay directly for facilities to promote the welfare and advancement of the less fortunate.

Mr. Havenga's proposal ignores the fact that an increasingly large number of the African people are paying income tax. Statistics from his own department will indicate how large a class this is. Mr. Havenga, similarly, ignores the very large contribution that is made by the African people in indirect taxation. No one has yet been able to assess what Africans pay in taxation and certainly no one can assess accurately what Africans contribute to the national income and the national production. On the basis of numbers alone, the African's contribution to the national income, to national productivity and to the national taxation revenue of the country must be very considerable.

While the principle that people should help themselves is desirable and applies equally to Europeans and Africans, it is unfortunate that the Minister of Finance should take this way of enforcing such self-help. The African people themselves, as records of the Native Affairs Department must show, are making valiant efforts to help themselve, particularly in education.

The implication seems to be that the contribution from the general revenue of the country will be fixed at £6,500,000 and that Africans, if they want more education, must pay special taxation to obtain it. This, I repeat, is a medieval conception of public finance. It is all the more regrettable to have to voice this criticism when, in the past, a steady increase in the Native education vote was one of the most encouraging and hopeful features in the Budget and one which invariably enhanced South Africa's reputation overseas.

The
New India Assurance
Company Limited
for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
1919—1950
31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.		Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	Life Business in force exceeds ...	54,34,00,000
Marine Premium	56,04,844	Assets exceed	15,36,00,000
Miscellaneous Premium ...	35,84,968	Total claims paid over ...	17,95,00,000
Life Premium	2,88,79,302		

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The
New India Assurance Company Limited
RUSTOMJEE (PTY.) LTD.
Directors: Sorabjee Rustomjee
Rustom Jalbhoy Rustomjee
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Cable & Telegraphic Address:
"RUSTOMJEE" or
"NIASURANCE"

EXPERIENCED, RELIABLE AGENTS MAY APPLY

Phone Nos: 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.
74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

Telephone 2335. Telegrams 'BRADFORD'
P.O. Box 110
LUSAKA, NORTHERN RHODESIA
BRADFORD CLOTHING FACTORY
Direct Importers and
Wholesale Merchants
Clothing Manufacturers
Proprietor RAMBHAI D. PATEL
Branch:
CITY STORE
Cairo Road, Lusaka
Always in Stock:
Piece Goods, Hosiery, Cutlery, Enamelware, Stationery, Drapery, Crockery, & Wool.

Telegrams
"META" Brokenhill.
Phone 298.
P.O. Box 65.
MEHTA BROS.
(PROP. M. D. MEHTA)
Wholesale Merchants
and
Clothing Manufacturers
We specialise in
Manufacturing
OVERALL
AND
BOILER SUITS
Supplied To Trades Only

INDIAN OPINION

FRIDAY, 2ND APRIL, 1954

Keeping The Black Man In His Place

MR. Havenga's 1954 Budget vividly reflects how the Black man is being kept in his place. The budget has brought relief to many. But the real test is how the poor man fairs. Viewing it from that light one can only come the conclusion that it is a Budget which makes the rich man richer and the poor man poorer. Much relief has been given to the rich man but the poor man has not been relieved of his burden of taxation. His cost of living will remain the same. The worst aspect of the Budget is that, of all the people of South Africa, the ten million Africans, who are doing all the drudgery so that the White man may live in comfort and enrich himself, are treated with base ingratitude. The education standard of the African is the lowest of all in the country. Whereas over £20 are spent on the White man's child by the State barely £3 are spent on the African's child. Moreover there is no compulsory free education for him and the free meal service which amounts to a fraction over a penny is just a mockery. And yet Mr. Havenga begrudges him that and specifically states that he will be made to pay for his education. We are happy to endorse wholeheartedly what Mr. Quintin White, the Director of the South African Institute of Race Relations has said on the subject. This is how the African is to be "enabled to develop naturally in accordance with his own way of life." And this comes soon after the much criticised decision of the Government to take over the control of African education in its own hands instead of it being in the hands of the Department of Education, which is eminently fitted for that work. All this points out to one thing and that is that all the avenues of advancement of the African will be under the strict supervision of the Government who is quite obviously none too sympathetic towards him. We are indebted to the 'Natal Daily News' for the following:

> "Are not the great issues confronting the nation those that concern the clamant housing, health, transport, recreation and educational needs of the non-European population upon which the European economy is founded? One can search the Budget in vain for any sign of recognition of this hard fact that stares South Africa in the face. Except that Native pensioners are awarded a princely extra 15 shillings a year and the Native people are to be made to pay more for their education, their presence in this country, in spite of all the problems that arise from it, might have been overlooked entirely. Like so much else in South Africa, this is largely a "Europeans only" Budget. And if, in fairness to Mr. Havenga, it is necessary to point out that in this respect it is no different from previous Budgets, then at least it must be said that there have lately been signs that some political parties and increasing numbers of White people are coming to accept the fact that South Africa is no longer a small White population living prosperously upon the backs of a vast Black population, but is an inter-dependent multi-racial society."

And we would conclude by quoting the following words from the 'Natal Daily News' of Mr. R. Feldman, M.P.C.

The Budget proposals on Native Education were an act of meanness and the worst possible statesmanship. "It was, in effect, as in spirit, a breach of the laws of the land, which might incite one race against another." Mr. Feldman said that at a time when the Budget was "bursting" with a surplus and when taxation had been considerably reduced, to tell the Natives that they would have to contribute to the education of their children was to worsen still further race relations on which the country's prosperity, in the final analysis rested.

NOTES AND NEWS

'Liberal News'

WE have received a copy of 'Liberal News' published by the Liberal Party of South Africa, 47 Parliament Street, Capetown. This new paper which has just come into existence is a Liberal Party propaganda paper. It contains a variety of news of interest to all. The third issue dated March 19 which is in our hands contains an article by Mr. Alan Paton which by courtesy of the paper we reproduce elsewhere in this issue for the benefit of our readers. Though the Liberal Party has its shortcomings we must unhesitatingly say that it is the only Party which gives at least some hope to the non-White people. We are therefore not inclined to disfavour it.

Havenga's Tax Reductions

The compulsory savings levy has been abolished.

The surcharge on normal and super tax is to be reduced from 20 per cent. to 15 per cent.

The income tax rebate for individuals is to be increased from £26 to £31 for married persons and from £21—£23 for single persons.

Maximum tax rate will be reduced from 15s. in the £ to 10s. in the £—or 12s. 6d. including provincial tax.

Excise duty on mineral waters has been abolished.

Excise duty on pneumatic tyres and tubes has been reduced.

Estate and transfer duties have been reduced—estate duties substantially.

Farmers' depreciation allowance on machinery increased from 10 per cent. to 20 per cent.

Industry to get an initial of 10 per cent. on plant and machinery, as well as an allowance for provining houses for employees.

African Education

On the question of African education Mr. Havenga stated in his Budget speech: Expenditure on Bantu education, which is at present being financed from the Revenue account in the ordinary way, has increased threefold during the last 10 years, namely from £2,800,000 in 1945/46 to £8,500,000 in 1954/55. It is felt that the Bantu should make a larger contribution to meet the ever-increasing demands for education facilities for their own people. The direct expenditure on Bantu education will, as stated, amount to approximately £8,500,000 in 1951/55. The collection of Native taxes is estimated at £2,500,000, of which one fifth is diverted to the Native Trust Fund. The remaining four fifths, namely £2,000,000 could be regarded as the Bantu's contribution to his own education, leaving a balance of £6,500,000 to be met by the general taxpayer. It is proposed that the general taxpayer should continue to contribute towards the cost of Bantu education at the present rate, namely £6,500,000 per annum, and that any excess over this amount should be met by the Bantu taxpayers themselves.

Appeal Under Group Areas Act

Where the Group Areas Act allows European tenants to have Indian or other non-European servants or employees living on their premises, European companies may do the same, according to a judgment delivered by Mr. Justice Murray in the Supreme Court in Pretoria. The judge with whom Mr. Acting Justice Bekker concurred, was upholning an appeal by Bushveld Agencies, Limited., a European

company of Dennilton in the Groblersdal district; Mr. P. J. Marc, one of its directors; and E. J. Saleh and Saleh Ebrahim, two Indian employees of the company. The first two appellants were found guilty in the Groblersdal Magistrate's Court on October 19, 1953, of allowing the two Indians to occupy premises in a European area at Dennilton without a permit, and the two Indians were found guilty of unlawful occupation of the premises. A sub-section of the Group Areas Act, said the judge, allowed bona fide employees of "any person" who was a lawful occupier, also to occupy land or premises in a controlled area where such employees would not normally be allowed to live. The Magistrate had concluded that this proviso must be construed to refer to employees of natural persons only, and had accordingly convicted the appellants. The question to be decided on appeal was whether this view was correct, or whether the word "person" in the sub-section could include a company. After examining previous legislation and decided cases the judge concluded that the word did include companies. "There is to my mind no apparent reason for holding that while an individual European tenant in lawful occupation may have non-European servants, and other bona fide employees who are non-Europeans, in habitual physical presence on the property, this privilege should not be enjoyed by a corporate body."

More Indian Girls Taking Up Nursing

There has been a remarkable improvement in the number of Indian girls coming forward to take up nursing profession in Natal. Mr. E. C. Wilks, M.E.C., told the 'Natal Witness' that not only were the girls being trained in Natal, but a number of them had gone overseas for training. Whereas only a handful of recruits had formerly come forward to be trained at St. Aidan's Indian Mission Hospital in Durban, the hospital now had three trained Indian nurses on its staff, 16 student nurses, four nurse aides and a waiting list of 13. Mr. Wilks added: "We have always chided the Indian community about nursing, therefore this improvement in the numbers from the Indian community is a very pleasing feature."

S.A. Institute Of Race Relations

Mr. Eldred Green has been appointed Editor and Publications Officer to the South African Institute of Race Relations. Mr. Green was formerly Manager and Editor of "Nongqai" (the official organ of the South African Police Force) and is associate Editor of "Lantern" (the Journal for Adult Education.) Born in Natal and educated at Rhodes University, Grahamstown, and Queen's College, Oxford, Mr. Green worked for some time in Fleet Street, and on his return to South Africa, served for seven years in the mounted police in Natal. During the war he was taken prisoner at Tobruk and spent most of his time in Italy and Germany organising adult education classes and teaching. In 1946 he went to "Nongqai" and in 1949 was co-editor of "Lantern" with V. C. Wood when this journal was launched by the Department of Education, Arts and Science, and has been Associate Editor ever since. Mr. Green has contributed to most of the leading periodicals and newspapers in South Africa.

LAND TENURE BOARD AND LYDENBURG INDIANS

A RULING that representation could only be allowed for interested individuals and that no appearance could be granted to organisations was given on Monday, March 29, by Mr. G. F. de Vos Hugo, chairman of the Land Tenure Advisory Board, at the resumption of the hearing of an application by the Lydenburg Municipality for a group areas plan.

The ruling had the effect of excluding representatives of the Transvaal Indian Congress and the Transvaal Indian Organisation.

In reply to representations that these organisations had been allowed to be represented in the past, Mr. de Vos Hugo said that if it had been wrong in the past it was no reason why it should go on.

Legal representatives would have to confine themselves to the interests of the individuals they represented, he said.

The representatives of the Transvaal Indian Congress and the Transvaal Indian Organisation stayed on at the hearing as representatives of individual Indian residents of Lydenburg.

The first application for a group areas scheme was made by Lydenburg on May 6, 1952. The municipality applied to have 18 Indian families in the town, who owned seven trading licences, moved out of town to a new township.

The application was rejected but it was renewed on February 9, 1953, when the municipality submitted a new scheme.

The hearing was adjourned to Pretoria, where application was made for the recusal of certain members of the Board. The application was refused, whereupon application was made for leave to appeal to the Supreme Court.

On Saturday the Transvaal Division of the Supreme Court refused an urgent application for the recusal of the members and the postponement of today's hearing.

Mr. S. M. Kuper, Q.C., with him Mr. D S. Levy (instructed by Messrs. Shenked, Shenker and Gross) appeared for the Lydenburg Moslem community. Mr. V. G. Hiemstra (instructed by Messrs. Roux and Kuit, of Lydenburg, and Rooth and Wessels, of Pretoria) for the Lydenburg municipality, Mr. J. W. C. van der Hoven, for the Coloured community, Mr. Y. Cachalia for the Transvaal Indian Congress, and Mr. M. D. Coovadia for the Transvaal Indian Organisation,

Mr. Hiemstra submitted on behalf of the Town Council that the Indian community was not being asked to accept anything worse than Indian communities had in many other towns in the Transvaal.

The municipality had a surplus of £26,000 and could well afford the scheme.

The Board will report to the Minister of the Interior.

Land Tenure Board's Ruling To Be Questioned

Both the Indian Congress and the Organisation leaders are perturbed over the ruling given in Lydenburg by the Chairman of the Land Tenure Advisory Board, Mr. G. F. de Vos Hugo, that no appearance could be granted to organisations at the hearing before the Board of race zoning plans under the Group Areas Act. A statement by the Congress states that as soon as full details of Mr. de Vos Hugo's ruling are obtained legal opinion will be sought and, if necessary, application will be made to the Supreme Court.

FOR SALE

Makan Shoe Store

The old establishment situated in the heart of Vrededorp (Johannesburg) with modern fittings and fixtures and a 90 per cent European clientele. Heiress leaving for India. Premises consists of two shops operated as one and two flats. Present stocks approximately £7000 all clean stocks branded lines. For further particulars please phone or call at the following addresses: Executors testementary of the Estate of the late Daya Makan.

(a) Mr. M. Jajbhay 21(b) Delarey Street; Vrededorp. Phone 351757.

(b) Mrs. Amba Nagar 63B Delarey Street, Vrededorp. Phone 352800.

(c) Mr. R. C. Patel, Phone 33,3716.

DHIRUBHAI P. NAIK

Travel, Insurance & General Agent

Book with us for your travelling by Air, Sea or Land either to India or to any part of the world.

All types of Insurance—Life, Fire, Burglary, Riot, Storm, Accident, Plate Glass, etc.

Consult Us Free of Charge For Your Income Tax, Personal Tax, Writing Of Your Books, Trade Licences, Revenue Clearance Certificate, Passports And Immigration Matters.

Representative: National Mutual Life Asso. Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Telephone: 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

PARTNERSHIP AND PROGRESS

(C. W. M GELL)

MR. OLIVER LYTTELTON seems to have caught something of the disappointingly hesitant temper of the European Federalists, now that they have achieved their Central African Federation. A year ago the Colonial Office favoured the extension of the common roll franchise in Northern Rhodesia. But at a recent press conference in Lusaka Mr. Lyttelton spoke of choosing between "a modern form of franchise which would mean the swamping of the European voters" and the present complicated system which, combining nomination and election of separate African representatives, "might lead to arthritic conditions" (i.e. paralysis of African constitutional advance.)

Mr. Lyttelton did not altogether exclude the possibility of choosing "a modern form of franchise" (the common roll), but the use of the emotionally suggestive word "swamping" and some tentative remarks about devising a "new formula" will certainly look to Africans as if their common roll aspirations are to be shelved. Coming at a time when the need is to show them that Federation, imposed against their wishes, is in fact in their best interests, this is an unfortunate development, stressing once more how precarious are the liberal premises upon which C.A.F. has been founded.

There are difficulties in Northern Rhodesia about the status and privileges of the British-protected Africans who do yet share the rights and responsibilities of full British citizenship. It does not become those living far from the actual scene to proffer detailed advice on how these and other problems should be solved. But it has been widely hoped in South Africa that a policy of genuine racial partnership, successfully practised on our northern frontier, might give us the courage to go forward under the inspiration of that example and so break our own deadlock. If these hopes are to be realised—or, less happily, if we are not to draw the wrong conclusions from a possible failure in so-called partnership—we must be clear about the actual extent of partnership which is at present envisaged in the Federation.

What they are trying to do there—a gradual working forward towards some sort of inter-racial co operation—is infinitely preferable to our own attempts to put the clock back. But the fact is that in the Federal election of December 16 only 67,006 of the 200,000 European and 6 million Africans in the three territories had a vote and of these only 444 were Africans and less than 1,000 Indians and Coloureds. Of the 35 members in the Federal Parliament, 26 Europeans were elected on the common roll by this electorate, two Africans and one European "with special responsibilities for African interests" were elected by Southern Rhodesia's 50,000 European and 441 African voters, four more Africans and two Europeans were partly nominated and partly elected indirectly from the two northern territories to represent African interests. Thus the present African vote is merely nominal and Southern Rhodesia's Premier has announced since the election that he intends introducing legislation to keep the government "for all time in the hands of civilised and responsible people." This looks like another raising of the property and income qualifications for the vote which Sir Godfrey Huggins doubled a few years ago. The door to African political progress is not closed in the Federation, as it is here; but it is only just ajar.

There is, thus, no certainty that C.A.F. will go forward to what Africans will consider a reasonable partnership. In this context, Sir Roy Welensky's violent reaction against Mr. Lyttleton's modest increase of both European and African representation in Northern Rhodesia last November by two members each was hardly a happy augury. Nor, where so few Europeans live among so many Africans, was it wise—even if it were true which is very doubtful—to say that White skill and initiative account for 80 per cent of the Federation's prosperity and African labour for not more than 20 per cent. Nor, since the British Government has expressly reserved certain powers in regard to African interests and this has been used as an argument for diminishing African suspicions, was it helpful of Sir Roy to stress how little Britain would be able to influence the Federal Government; or for Sir Godfrey Huggins to assure him publicly: "Don't worry, old boy. The Federal Government will not stand for that ("reckless experiments" in extending the franchise and African representation) and they cannot overrule the Federal Government." Africans, too, will recall how two years ago Sir Godfrey said that it would depend on the circumstances of the time how the situation would be handled, when Africans outnumber Europeans on the common roll. True liberalism would exclude the possibility of that situation being treated as any sort of problem.

It is, therefore, clear that what is being tried out in C.A.F. is very limited partnership and a liberalism so cautious as to be almost static. It is fine that the Federal University is to be multi-racial, although few Africans yet get sufficient lower education to qualify. Some method of advancing African skills and wages on the Copperbelt would be a more substantial contribution towards winning African confidence for Federation. Sir Roy and Sir Godfrey no doubt deprecate the attitude of the Nyasaland settlers who, during the riots there in August, were all for "shooting them down and burning their villages." But they have yet to prove that their partnership is the genuine thing, not "White supremacy" in a new guise; and that it is capable of going steadily forward despite the challenge of the Confederates' racial politics, the clamour of dominant, enfranchised, White self-interest and the inevitable African demand for an increasing share in the reality of power. If they can really do that, they will do much to revive our hopes and still our fears.

THE BIG CHANGE

By ALAN PATON

EVERYBODY except the Nationalist and the Nationalist U.P.s knows that South Africa is due for the Big Change. Whether the Big Change is coming is not really the question. The question is, how do you help it to come? How do you bring it about, decently and intelligently?

The Liberal Party has its answer to that question. It urges the widening of society to include more and more people. It urges that the widening should be reasonably fast, but not catastrophic. It does not shirk the consequences of its own franchise policy.

There are about 1,600,000 white voters in South Africa. The Liberal Party qualification would enfranchise 500,000 non-voters at once. Is that honestly a trifling step forward? Does that honestly show a new kind of deceitfulness?

The liberal Party believes in education, more education, better education. The number of non-white voters would not stay at 500,000. Does that look like deceit? Or lack of generosity? Or lack of sense?

But a Liberal Party government would teach the children of South Africa to stop thinking in terms of colour and race. It would teach them that the franchise was being extended to people, not because they were non-white, but because they were people. It would teach them that the children of South Africa had in the first and most important place South African interests, and only thereafter white and black and coloured interests.

A Liberal Party government would try to develop all the human resources of South Africa. It would be a great experiment to help all the people of the country to live a better, happier, more responsible life. It would not want to wipe out all the differences between people, but it would help them to think less about them, and to think more of the things they had in common.

Mr. Gibson is fighting this battle for the Liberal Party. If you help him to win, you will be doing a great thing for South Africa. You will show to the whole country that there is still lots of hope, because there is a cause that is greater than a white cause or a black cause or a coloured cause.

It is the cause of a united South Africa.—'Liberal News.'

K. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

9 Adams Arcade,
40 Market Street,
Johannesburg

MY GANDHI

By DR. JOHN HAYNES HOLMES

Price 12 6 including postage

This book is written by one of Mahatma Gandhi's first most intimate friends in America and life long supporter of the great principles for which he stood and laid down his life.

To be had from:

'INDIAN OPINION,'
P, Bag, Phoenix, Natal.

SLUM CLEARANCE?

By C. W. M. GELL

DR. Verwoerd has just told a Nationalist press conference that the Johannesburg Western Areas Scheme is in the interests of the much exploited tenants who comprise the overwhelming majority of the non-European residents of the three townships. "Do not the rights of the masses count more than the rights of a few house owners?"

Before dissecting this specious attempt to confuse the issues, we must in fairness admit that substantially the same argument was used by the leaders of the U.P., controlled Johannesburg City Council as lately as November 19. The disquietingly large measure of agreement between the Minister and the Council was discussed in a recent article in these columns.

Now, even if all that has been said about the exploitation of the tenants were true—and some of it is, since anything as scarce as Native housing in relation to the demand lends itself to human cupidity—it still does not justify the wholesale removal of the exploited and the unexploited. Such vast and indiscriminate expropriation is only explicable by the pressure from White voters in Westdene and Newlands who, having built up to the edges of the Native townships, now find their presence there inconvenient; and in the light of the Nationalist determination to deprive all Africans of freehold tenure outside the Reserves. About the immorality of subordinating African rights to such motives civilised men and Christians can be in no doubt whatever; nor that the loss of freehold held for nearly 50 years will be a breach of White good faith.

Secondly, if slum clearance is the real and only motive, why not start with areas containing slums far worse than anything in the Western Areas? The Pimville tanks est. 1904), the Orlando breeze-block shelters (est. 1946) and the Moroka Squatters Camp (est, 1947)—all three "emergency and temporary" schemes—require 23,000 houses to rehouse their inhabitants. Another 13,000 houses are needed for other non-European slums or squatters camps in Johannesburg. Certainly, there are slums in the Western Areas. But 14,000 of their houses could be used to house half the present population of 60,000 in conformity with Public Health bye-laws and the Slums Act. What honest attack on slum clearance could justify the gratuitous addition of these good homes to the 50,000 houses already required by Johannesburg's non Europeans?

The City Council has now promised to build 5,000 houses a year. Competent critics have objected that this would take up the whole Union's annual allotment for Native housing (over £2 millions) at a time when capital is scarcer than ever before and would necessitate a 50 per cent increase in the City Engineer's authorised staff which is already only 40 per cent of establishment. They also note that the Council's actual performance has been at the rate of 2,000 houses a year for 1944-47, nil for 1948-51 and 1,000 for 1952.

Dr. Verwoerd has painted a bright picture of the prospects at the new site, Meadowlands. Although twice as far out of Johannesburg as the Western Areas, the railways will provide "adequate rolling stock" and "pay special attention to still further development of facilities," so that transport will in fact be easier than to the present, nearer localities. No Native will be moved until "suitable alternative housing exists," though no mention was made of the Churches, halls, schools, missions, swimming bath etc. which make the Western Areas more complete residential areas than any other Johannesburg location or camp. Finally, whereas the Western Areas occupy 209 morgen, their inhabitants are to be moved "to an area where the State has bought 862 morgen"—though there was no explicit promise that the whole area would be theirs for occupation—and there will be "open spaces and recreational facilities such as they have never experienced before in the present slum areas."

It is common knowledge that opposition to the Western Areas Scheme includes not merely the minority of property owners, who will lose their rights, but the great majority of tenants as well. The attitude of these latter, in view of their "exploitation" and the pleasing prospects ahead for them at Meadowlands, might be accounted sheer pig-headedness, but for one flaw in the promises, of the Minister and Council. And that is, that they are only promises. On the bare veld of Meadowlands there is as yet no sign of the houses, the transport, the spacious sites and recreational facilities.

Africans no longer believe these sort of promises. They have seen them broken too often before. Instead of all this talk of compulsion, eviction and expropriation—instead of the "through thick and thin" ministerial truculence which has decided "once and for all, whether hon. members like it or not"—why not start providing the promised paradise on terms which will attract the poor, exploited slum dwellers there of their own free will? If this were done, we might never need to use the compulsory provisions of the Group Areas Act. If it is not done, non-Europeans are justified in regarding the Act as basically unjust and our apartheid policy as mere self-interest.

ANNUAL REPORT OF M. L. SULTAN TECHNICAL COLLEGE

MR. H. NATTRASS, Principal of the M. L. Sultan Technical College, in his annual report for the year ending 31st December, 1953 states:—

"Since the College was declared an approved institution for higher education in 1946 the Union Government has sanctioned grants to the value of £90,000. The Durban City Council has donated a six-acre site valued at £30,000, made grant of £11,250 towards the cost of our buildings and has increased its annual grant-in-aid from £160 to £500. The total contribution from the Durban City Council since 1946 has been £43,300. The students of the College follow closely with fee contributions for the same period to the value of £41,000. The benefaction of our patron, the late Hajee M. L. Sultan amounts to £33,000, from which sum there is £17,500 to be applied to the Durban centre, the remainder being intended for the establishment of branches at other centres.

The College Council, in paying tribute to its chairman, Dr. Ben M. Narbeth, for his twenty-five years service to technical education for Europeans and twenty-three and a half years' gratuitous service to the same cause for Indians, has asked him to lay the foundation stone of the new building. Mr. James Crankshaw of Newcastle, Natal, an old friend of Dr. Narbeth, has kindly offered to supply a suitably inscribed stone free of charge.

Building Fund Appeal

The Building Fund Appeal was officially launched in December. A comprehensive and artistic appeal brochure has been issued setting out in pictorial form the many and varied activities of the College, while telling the interesting story of Indian endeavour connected with the College.

A strong deputation from the College Council met the General Purposes Committee of the Durban City Council with the result already stated, a donation of £11,250 for buildings and an annual grant-in-aid of £500.

A cheque for one thousand guineas, endorsed "A tribute to and in memory of Mr. M. L. Sultan" was received from Mr. A. H. Smith, O.B.E., O.St.J. who is so intimately connected with the Natal Technical College where he endowed the Arthur Smith Hall.

The South African Sugar Association forwarded a cheque for £500 and expressed good wishes for the success of the appeal.

The Student's Society promoted several functions and was able to hand over £250 to the fund.

An appeal to the part-time staff raised a further £250. These gifts have given the College Council great encouragement and our sincere thanks are extended to those generous donors.

The late Mr. Jalbhay Rustomjee initiated a drive for funds among our Capetown friends. The Principal addressed a representative gathering of Indians in the Mount Nelson Hotel and was assured that some important section of the new building would be suitably sponsored by the Capetown community.

Many assurances of assistance have been given and the College does not anticipate any great difficulty in raising the money for our immediate scheme.

Establishment Of Full-time Branches

The Sultan donation makes provision for the establishment of branches of the College at Pietermaritzburg, Tongaat and on the South Coast. Provided local funds are forthcoming and suitable sites are made available, amounts of £10,000, £3,000 and £2,500 are allotted to these centres.

Examinations

The College had 1706 subject passes in the National examinations there being a pleasing increase in the number of complete certificates awarded. There were 85 passes with distinction and 52 complete certificates gained. Afrikaans passes rose to 38, the corresponding number for English being 341 while passes in other languages amounted to 97.

Few students realise that there is a limit to the hours of efficient

work which can normally be undertaken. Experience shows that the 44-hour week in industry is the most efficient and that consistent and prolonged overtime has the effect of making workers automatically adjust themselves to the additional load. Thus they become less efficient when doing a 50-hour week while an increase to 60 hours often proves calamitous.

Just as we limit our efficient teaching staff to six hours per week part-time teaching, so should the wise student try to adjust his course to this most efficient limit. A glance at the results obtained by the over-anxious, self-overloaded Senior Certificate student should convince him that he often works beyond the normal capacity of part-time students, so reducing his efficiency and lowering our pass ratio.

I would draw attention to the considerable difficulty which is being experienced by non-European working students who are compelled to write examinations during working hours. Many employers refuse to allow them time off to attend the examination with the consequence that a whole year's effort is negatived. This is a serious matter for these struggling candidates. Morning sessions are almost impossible while attendance at afternoon sessions is often only possible after repeated appeals from the College to the employer. Consideration should be given to this problem and the possibility of setting extra evening papers investigated. I feel sure that many of our candidates would be prepared to pay some additional fee rather than lose the chance of proving themselves successful at the end of a year's study.

Honours Awards

I have to thank the Students' Society for their helpful co-operation in recommending Honours Awards. With an enrolment of almost 4,000 students it is difficult to select a small number of outstanding students. The Society selected Miss F. Haffejee, Miss Shakuntala Singh and Messrs. V. S. Naidu, B. K. Ramdas and C. N. M. Kamdar.

The various lecturers have recommended the following outstanding students:—Messrs. G. Ganpath, J. Naicker, M. Ponnusamy, S. M. Pillay, Constable S. Pillai, A. A Rassol, B. Magubane, S. I. Rajab, Mrs. M. V. Naidoo, Misses. Z. Barmania and Amina Haffejee.

I have pleasure in recommending these sixteen students for 1953 Honours Awards.

AFRICAN VIEWPOINT

DEVELOPMENTS IN KENYA

By JORDAN K. NGUBANE

MEN of goodwill everywhere will rejoice to know that concrete steps are being taken in Kenya to restore peace and order in that unhappy land. But there is one feature in the new trend of events which will disturb very many people in Africa. That is the British Government's attempt to widen the gulf between the Africans and the people of Indian descent in Kenya. The attitude of the Indians themselves to this divisive move is being followed with the keenest interest as much in Central Africa as in South Africa.

The British Government has proposed that three non-whites should be included in Kenya's "Cabinet." Two of these will be representatives of the Indian community while the third will be an African.

The British have put up a case for this arrangement. It is as well that we should try to understand it, if to press the justice of the African's claims. Kenya has three dominant groups in the non-white community: the Africans, the Arabs and the Indians. It does not appear that the non-whites in Kenya have succeeded, any more than we have down here, in agreeing on a workable basis of living together among themselves. And if wide divisions exist between the African and the Asian, it is equally true that there are sharp differences between the Arab and the Indian.

All three groups have made distinctive contributions to Kenya's progress and when it comes to reforms, the Government feels that all have an equal claim to representation in the "Cabinet." As a result each group is being offered a seat in the Executive.

A closer view of the situation, however, reveals that in effect the pressure exerted by the African to support his demands for urgent reforms has created a situation which the Indian in Kenya gladly takes advantage of to advance his own communal interests as against those of the African.

Our minds must be quite clear about what is happening. The African is naturally the majority group and the worst oppressed in Kenya. The terrific sacrifices he has made over the last two or three years to focuss attention on the need for reform are ample indication of the way in which he had been ground under by poverty and oppression.

In that struggle the Indian communities tended, with notable exceptions which were in the minority, to sit on the fence. A few Indian voices were raised in protest against the barbarous things done to the African; in support for the African people's demands for a say in the government of Kenya. The overwhelming majority of the Indians took up a more or less passive attitude; something which amounted to saying: Let the Blacks and the Whites fight it out—we'll make our money alright.

From the other extreme came a group of Indian merchants who demanded harsher measures against the African, instead of directing attention to the cause of Mau Mau terrorism. Some went to the extent of writing to the Press in India, making extravagant claims and saying things calculated to hurt the feelings of the African community.

Against this background, the reforms in Kenya have been won very largely through African sacrifices. The Indian finds himself reaping richly where he did not sow; more richly than the man who died for the reforms.

One would have expected of a community which claims to be friendly disposed to the African a flat refusal to accept a thinly disguised form of discrimination against the African. For that is what the reforms in actual practice are. One would have expected the Indian in Kenya to say: While we shall be satisfied with one representative each on the Executive, the African, because of his numbers, his sacrifices and his comparatively more disadvantageous position, must have more. If you will not give him more, according to his needs, we shall not sit on the Executive."

If the Indian had refused to operate the new machinery, it would have broken down and the Colonial Office would have been forced to come forward with something which could be accepted as a better recognition of the justice of the African's demands. By agreeing to bargain with the oppressor at the expense of the African the Kenya Indian has shown that he can be a poor friend and ally in the reedom struggle in that land.

The problem is of paramount interest to us in South Africa as well because in the alliances which are being formed up in the non-white groups one notices an extremely dangerous inclination to equate powers, sacrifices, needs of the various non-European groups.

In the passive resistance campaign, for example, serious attempts were made to give minority groups equal representation with the African National Congress. A new regrouping of forces is in the air as I write. There too, the pattern is familiar. The illusion is put across that the African National Congress, as a representative of the majority group, makes its fair contribution to the formulation of policies when, in actual practice, this is not the case.

I am against alliances with the Indian or Coloured or European political groups representing minorities in their communities where Congress has the voting strength of a minority. The alliances as such are a welcome move towards ultimate non-white unity. But the present bases of that unity are all wrong. And there is not a sign anywhere on the horizon that the people at the head of affairs are in a mood to correct what is wrong. In any alliance we must insist on the principle of proportional representation. An organisation must have as many votes in an alliance as it wields influence on the course of events; that is, in proportion to its strength in its community.

Then we will not get in this country the sort of thing which has happened in Kenya. The mistake in Kenya lay in the way each racial group on the non-white side worked in isolation from the others. It is to the credit of our leaders in South Africa that they have tried to correct that mistake. But the way in which they are doing this leaves plenty room for political adventurers to exploit the numbers of the African and his relative backwardness to advance their own communal interests. If that is not what is at the back of their minds, let them come out openly and insist on working with the African National Congress on the principle of proportional representation. Let them take the initiative themselves and refuse to work on any basis which places Congress in the minority. If they do that, I for one, shall be convinced that they do not want to do to us what the Indians have done to the Africans in Kenya. If they smugly

cling to the practice of having equal representation with Congress, well, they shall have shown us what to expect.

I know some people regard these alliances as sacrosanct. To find fault with them raises a howl even from people who should know better. I, for one, am never influenced either by the curses or the praises I receive for the way I see the truth. And in the unity we are building up among the non-Europeans, we are creating a situation where the African shall have sacrificed to lose as has been the case in Kenya. My plea is: Let us correct that trend while there is time Otherwise we will pile up dangerous dynamite in the ranks of the enemies of oppression.

Exhibition In Capetown

An exhibition was arranged by the New India Centre in Capetown. This was attended by a very interesting gathering of about 250 people. The exhibition consisted of photographs of Indian personalities, research industries, scenes of India and a section was devoted to Information of India in Press Photos. There was also a section exhibiting reproductions of ancient and modern art by famous artists of India. To many of the audience it was their first opportunity to see and learn about the art and progress of India. In addition the New India Centre had a display of Indian literature which also keenly interested those present. Perhaps the most significant feature of the function was music. In addition to the programme of recorded music, there was a musical programme presented by the staff of the Indian High Commissioner's Office. On this occasion the New India Centre published a booklet "The Music of India" for the benefit of those who would like to know more about Indian Music.

Cuticura

ANTISEPTIC OINTMENT

You will find this world-famous antiseptic Ointment invaluable for cuts, pimples, heat rash, chafing and other irritations of the skin and scalp. It also allays inflammation and brings speedy relief and comfort to sore, tired feet.

Comforts aching FEET!

552

Distin's Winter Price list of all Winter and Spring varieties of Bulbs, Flower and Vegetable Seeds. Free copy posted upon request to Distin's Seeds (Pty) Ltd., Box 2060, Johannesburg.

HINDU DHARMA

By— M. K. Gandhi

Price 8s.

Obtainable From:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Phoenix.

Natal.

NEW BOOKS

Just Arrived From India

A Gandhi Anthology —By V. G. Desai 2/-

Which Way Lies Hope —By R. B. Gregg 2/-

Why Prohibition —By Kumarappa 1/-

Gandhi And Marx —By K. G. Mashruwala 2/-

Satyagraha In S.A. —By M. K. Gandhi 1/-

Obtainable from:

'INDIAN OPINION,'

P/Bag, Phoenix, Natal

Phone Day 24169 — Phone Night 83349

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufactures of all classes of Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL INSURANCE COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 39 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths accepted by phone and despatched by rail at the shortest notice.

News the other papers don't print is to be found each week in

PEACE NEWS

World news—events in Africa, Asia, America, Europe—news of constructive peacemaking; race relations; progress towards a non-violent society.

Obtainable by air-mail each week from Britain at 50s. 6d. per year; sea-mail 21s.; 4 weeks trial subscription (sea-mail) 2s. 6d.

South African representative:

ELLA B. ELDER

Brownlee Street, Stutterheim, Cape.

London office:

3 BLACKSTOCK ROAD, N. 4

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29318

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

BOOKS FOR SALE

Key to Health—Gandhiji	1	6
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Public Finance and Our Poverty—Gandhiji	3	0
Hindu Dharma—Gandhiji	8	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

C/O INDIAN OPINION,

P. Bag, Phoenix, Natal.

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, March 6.

ROSY picture of India's economic position was painted by Shri C. D. Deshmukh, Finance Minister of India, when presented the budget for the year 1954-55. Total revenue estimated was Rs. 4528.8 millions and expenditure Rs. 4670 9 millions, leaving an uncovered deficit of Rs. 142.1 millions. Fresh imports or generally upward adjustments of Union Custom and Excise duties affecting a fair range of commodities, including cotton and artsilk textiles, betelnuts, soap and footwear were announced by the Finance Minister to raise an additional revenue of Rs. 120 millions. With a considered planned increase in the tempo of developmental expenditure next year, the estimates for 1954-55 show an overall deficit of Rs. 2500 million to be met by deficit financing.

The nominal revenue surplus of Rs. 4.5 millions budgeted for the current year has been converted into a deficit of Rs. 169.6 millions largely on account of the non-payment of two instalments of debt repayment from Pakistan, totalling Rs. 180 millions. The Finance Minister, however, hopes to reach a settlement on this issue in the near future and has again taken credit for the receipt of one instalment of Rs. 70 millions from Pakistan during the next financial year. On the other hand the anticipated overall deficit of Rs. 1380 millions has been revised downward by Rs. 100 millions.

The proposed U.S. military aid to Pakistan has not influenced defence estimates which, however, show an increase, including revenue and capital heads, from Rs. 2090.3 millions to Rs. 2233.7 millions. A part of this increase is accounted for by a normal programme of bringing the Navy and Air Force to a state of "reasonable efficiency in men and material." While the highest degree of vigilance will be maintained to safeguard the security of the nation, Shri Deshmukh announced, the country does not intend to halt or slow down the pace of economic development on which its ultimate strength depends, by entering into an arms race.

Reviewing the progress of the Five Year Plan during its first three years, the Finance Minister admitted that there was moderate shortfall in developmental expenditure below the Rs. 10000 millions prescribed for the period, especially in respect of education, community projects, local works, grow more food schemes and industrial housing. But now that the economic climate was better suited for stepping up investment and the various schemes were gathering momentum the expenditure in the last two years would certainly be much higher. Such an increase was absolutely essential if the targets visualised in the Plan were to be achieved. A sum of Rs. 12000 millions has been planned to be spent in the next two years. Expenditure on this scale would be met by resort to deficit financing, which was necessary in present conditions, in order to gear the economy to the optimum tempo of development. It was important for the country not only to live within its means but up to its means. Deficit financing was necessary here. But at the same time he appealed to the States to mitigate the need for deficit financing by making a more determined effort to raise additional resources and to the people to save more, invest more and work more.

Shri Deshmukh took an optimistic view of the economic situation with food production up, industrial production at a record level, a fairly stable price index, an expectation of a small favourable balance of payments this year, a good dollar position and a strong foreign exchange position.

The proposals to raise an additional revenue of Rs. 120 millions represented a move gradually to replace import duties on raw materials by excise duties on goods manufactured from them. This feature was a result of the Finance Minister's conviction that the Government should, to an increasing degree, turn to excise duties in place of customs duties

Shri Deshmukh described as appropriate that those industries, which had in the past developed through protection, should, when fully developed, make fair contribution to the nation's exchequer through excise payments.

The Chief Minister of Rajasthan, Mr. Jay Narain Vyas, has adopted a novel method of ridding Rajasthan of the dacoit menace. His appeal to the dacoits to give up their criminal habits and surrender to the Government has produced good results.

Mr. Vyas's promise to treat them with kindness and generosity has been well received in the "underworld as indicated by the big fall in the crime. The response is evident from the increasing number of dacoits who have surrendered, nearly 75 so far, including the notorious Hukumsingh and Bhaironsingh. These three dacoits were involved in several robbery and murders and different rewards had been announced by the Government for their capture, dead or live.

The Chief Minister, after a scientific study of the dacoit problem in the State, found that the social and economic circumstances were responsible for making people criminals and its permanent cure lay in reformative methods, including psychological treatment, rather than in the punitive punishments.

Accordingly he launched a novel multi-directional experiment at Bankra to create an atmosphere for criminals to settle into peaceful careers.

Following the Chief Minister's appeal to the dacoits to surrender and his assurance to treat them liberally, coupled with stringent measures taken by the Government to control the law and order situation, these unsocial elements began to realise the folly of evading the law.

By "liberal treatment" the Chief Minister did not mean letting off the dacoits without undergoing punishment for their offences, but assured kind and generous treatment within the fold of the law. Besides, their wives and children would not be looked upon with contempt and they will be indirectly helped by the Government. The son of the notorious dacoit Lalpuri Sadh, who has surrendered, has been admitted to the school in Sankru along with other offenders of that area. The surrender appeal has also helped those who had committed only very minor offences, but were absconding in fear of punishment.

Another method to eliminate crime devised by the Chief Minister was provision for educating the younger generation, who were formerly instructed and trained in their ancestral predatory habits. Medical and postal facilities have also been made available to criminal tribes to create faith among the people in social justice and equity.

The strike by 25000 teachers of secondary schools throughout West Bengal ended following successful negotiations with the the State Government. The strike lasted for twelve days. The Government has agreed to increase the initial pay of untrained undergraduate teachers of aided schools by Rs. 10 and increase the D.A. by R. 7-8. School committees are asked to increase their share in the D.A. so that the teachers may get a total Rs. 35 per month as D.A.

All the 321 teachers of secondary schools, including 44 women, who had been arrested on February 19 on charges of causing obstruction to vehicular and pedestrian traffic, have been released by the Government and the cases against them have been withdrawn.

A sound knowledge of bookkeeping is essential to every commercial career. The School of Accountancy's home-study courses, backed by 44 years of successful educational service, have helped thousands to succeed.

Write for free Career's Guide:
The School of Accountancy, P.O. Box 4592 (Z), Johannesburg.

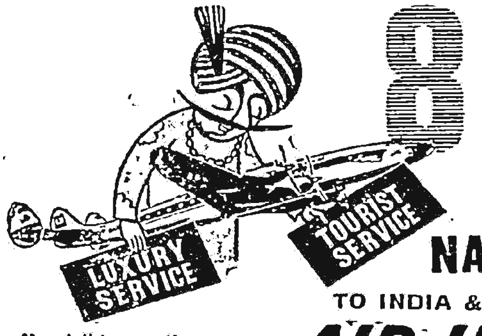

LUXURY and TOURIST SERVICES EVERY MONTH from
NAIROBI
TO INDIA & PAKISTAN
AIR-INDIA International
95 Salisbury House
Smith Street, Durban
P.O. Box 1055.
Details from I.A.T.A. Airlines and Agents.

ATTRACTIVE
SAREE MATERIALS

Self Striped Georgette Crepes 45" Green, White, Pink, Sky, Lemon 4/11 yd.

Self Check Fancy Voiles with Block Designs 45" 4/11 yd.

Fancy USA Floral Voiles 38" 4/11 yd.

Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.

Floral Bembergs 45" Red, Gold, Green and Blue Designs 4/6 yd.

Bordered Georgette 45" All Shades 3/11 yd.

Coloured Georgettes 45" All Shades 3/11yd.

Spotted Georgettes 45" Latest 4/6 yd.

Embossed Georgettes 45" Basket Design 6/11 yd.

Georgette Jari Work Sarees £4-10-0 each

Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0 each

Benares and Tinsel Jari Borders Big Range In Stock

BLOUSES

Chinese Embroidered Satin and Georgette Blouses and Latest Skippers 8/11 each.

CHAMPALS !

Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair
Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples:

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

Latest Records And The Cheapest In Our Stock

			s.	d.
Albella	6	Records	46	6
Aan	5	"	38	9
Awara	5	"	38	9
Do-Bhai	5	"	38	9
Deedar	5	"	38	9
Afsana	5	"	38	9
Jaal	5	"	38	9
Hamlog	4	"	31	0
Baazi	4	"	31	0

Packing 3/6 Extra

Film Song Books in Gujarati 9d each.
Albella, Aan, Awara, Baazi, Hamlog, Poonam, Sanam, Afsana, Deeder, Jaal, Papee, Baiju-Bawre, Anarkali Babul, Foot Path, Raag Rung Babul Malhaar, and Many others.

Obtainable at :

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

Phone: 26070

286 Grey Street, DURBAN.
(Corner Grey and Lorne Streets)

FOR
RUBBER STAMPS
AND
PRINTING
CONTACT
STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006
P.O. BOX 2782
TELEGRAPHIC ADDRESS: QUICKPRINT
ESTABLISHED 1927

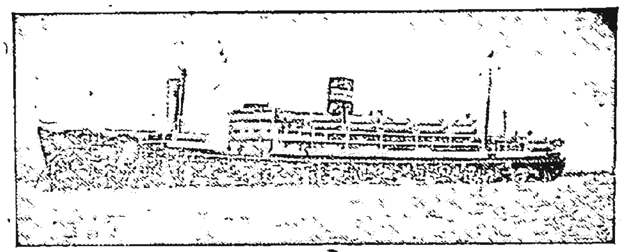

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala arriving March 29. Sailing April 3. for Bombay

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£75—15—0
Second "	"	"	"	50—13—0
Inter-Class	"	"	"	34—3—0
Unberthed	(Deck)	without	food	21—3—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—17—6
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

Always Better. Better Always.
Are Kapitan's Tempting
Sweetmeats.

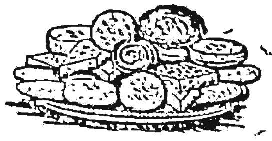

For nearly half a century we are leading in the manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.

TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:
KAPITANS BALCONY HOTEL,
(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets
DURBAN.

Phone 23414. Tel. Add. 'KAPITANS."

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with 'THE OLD MUTUAL" your friend for Life—The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760,
JOHANNESBURG.

Phones:— Business 33-0711, Residence 33-5961

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

Phone 53. Telegrams 'SOLANKI.'
P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in the following:

Silks, Drapery, Toilets, Perfumes, Curios, Fashion Goods and Jewellery, Wide Range of Indian, Persian and Chinese Carpets.

Stockists of well-known branded Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service are Paramount.

Luanshya, Northern Rhodesia.

SHINGADIA STORES

(Prop: Premier Silk Bazaar Ltd.)
Direct Importers

Drapery, Outfitting, Fancy Goods, Oriental Curios Etc. Etc.

P.O. Box 111. UMTALI, S. Rhodesia.
Telegrams: "Premsilk" Phone: 2523.

PREMIER WHOLESALERS

(Members of the Mashonaland Wholesalers Association)

Everything for the African Trade. Prints, Khaki, Calicos, Blankets, Shoes & Fancy Goods.

P.O. Box 319. Phone: 2523/Extn 1.
UMTALI, S. Rhodesia

RHOD-INDIA LIMITED

Exporters, Importers & Manufacturers Representatives

Piece Goods, Hosiery, Jute Goods.

Enquiries Solicited. Prompt Attention.

"Aryan Mahal" 6th Floor,
Plot 43, "C" Road,
Churchgate Reclamation,
Cables "Indorhod." BOMBAY, INDIA.

Phones: 29121/3 (Switchboard) 24179 (Manager)
Cables & Tel. Add: "PROSPERITY" (All Branches)
P.O. Box 2197
(Established 1927

Premier Produce Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffircorn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Crockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import to the Head-Office.
Head-Office: "PREMIER HOUSE"
364 Pine Street, Durban.

also at

JOHANNESBURG	BENONI
Phones: 34-3554/5	Benoni Coal Site
P.O. Box 200, Fordsburg,	Phone 54-1813,
82, Crown Road,	Rangeview Coal Sites—54-2205
Fordsburg, Johannesburg.	P.O. Box 392, Benoni.

Full range of men's and boys' khaki shirts and clothing.
In khaki 'gabs', tropicals.

DENTONA
SHORTS AND SLACKS
IN MOYGASHEL Regd
TRADE ENQUIRIES

UNION OF S. AFRICA, SWAZILAND, BASUTOLAND, SOUTH WEST AFRICA, SOUTHERN BECHUANALAND.
DENTON TRADING CO.
Phone 34-4381 JOHANNESBURG P.O. Box 3561

N. RHODESIA
FEIGENBAUM BROS.
Phone 2758 BULAWAYO P.O. Box 354

SOUTHERN RHODESIA
MASHONALAND, P.E.A. & N. BECHUANALAND
W. F. NEUMAN
Phones 2-1219/2-4924 SALISBURY P.O. Box 1492

BRITISH EAST AFRICA
VAN BRUSSEL & CO. (E.A.) LTD.
Phone 4010 Trust Mansions NAIROBI

BULAWAYO CLOTHING FACTORY LTD.
Phone 2410, Bulawayo, P.O. Box 427, Southern Rhodesia.

Proprietors :
C. L. Patel, D. K. Patel
V. B. Patel, H. J. Patel
K. C. Patel.

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative:

H. L. Hompes & Co., (Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

NEW TYPEWRITERS

POPULAR MAKES

Remington, Smith-Corona, Olivetti, Hermes, R. C. Allen.

PORTABLE & STANDARD MODELS AVAILABLE AT:

NATIONAL OFFICE SUPPLIES (PTY. LTD.)

(Directors: N. V. MEHTA, J. P. GOKOOL, K. V. MEHTA)

LEGAL & COMMERCIAL STATIONERS
OFFICE EQUIPMENT SPECIALISTS

76 Victoria Street, Durban.

PHONES 22622
" 63535
P. O. BOX 1327
Tel. Add. NOSLIMITED.

For Quality Printing Consult :—
UNIVERSAL PRINTING WORKS
Commercial Printers & Calendar Specialists
9 Bond Street, Durban, Phone 25295.

Printed and Published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal

પુસ્તક પર મું—અંક ૧૩
તા. ૨ એપ્રીલ, ૧૯૫૪.
છુટક નકલ પેની ૬.
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

*

દુરાગ્રહી મનુષ્ય પોતાના તંતીલા સ્વભાવને લીધે કોઇનો પ્રેમ સંપાદન કરી શકતો નથી, ને પ્રેમવડે પ્રાપ્ત થનારા સુખને ભોગવવા પણ તે ભાગ્યશાળી થતો નથી.

—c—

કીર્તી માગી મળતી નથી, પણ શુભ કર્મો કરવાથી મળે છે. જેઓ, મને બધું જગત વખાણે તો ઠીક, એવી દુરાશા વાળા હોય છે, તેઓને વારંવાર દુઃખાનુભવ કરવો પડે છે.

—o—

જેમ સાકરનું નામ સાંભળવાથી મોઢું ગળ્યું થતું નથી, પણ તેનું ભક્ષણ કરવાથીજ મોઢું ગળ્યું થાય છે, તેમ દોષોનાં નામો માત્ર વાંચી લીધાં, સાંભળી લીધાં, કે ગોખી કાઢ્યાં તેથી કાંઇ લાભ થતો નથી; પણ તે દોષો ત્યજવામાં આવે તોજ લાભ થાય છે.

*

સફળતા અનિવાર્ય છે

(વિનોબા ભાવેના એક પ્રાર્થના પ્રવચનમાંથી)

"હિંદ છોડો'નો એક મંત્ર ગાંધીજીએ આપણને આપ્યો હતો, જેનું પરિણામ એ આવ્યું કે હજારો લોકો ઓછા થયા, કેટલાક માર્યા ગયા, કેટલાકને જેલમાં પુરવામાં આવ્યા અને ત્યાં વરસો સુધી પુરાઇ રહેવું પડયું. જેલમાં કેટલીક વાર ચર્ચા થતી કે, આપણે 'હીંદ છોડો'નો મંત્ર તો આપ્યો, પણ જીત તો અંગ્રેજોની થતી દેખાય છે. હું સાથીઓને કહેતો કે જ્યારે દીવો બુઝાવાની અણી પર હોય છે ત્યારે એક વાર તેની જ્યોત વધે છે અને પછી બુઝાઇ જાય છે. આ અંગ્રેજો જે આટલું જોર બતાવી રહ્યા છે તે તેમનું આખરનું જોર છે. અને 'હીંદ છોડો' મંત્રનો જપ બાળક સુદ્ધાં હરકોઇએ કર્યો છે તો અંગ્રેજોને 'હીંદ છોડવું' પડશે. મેં આ પ્રમાણે જેલમાં જ કહ્યું હતું અને થયું પણ એમ. આપણે જોયું કે ૧૯૪૨માં તે મંત્રનો ઉદય થયો અને પાંચ સાલ પછી અંગ્રેજ ગયા. જે મંત્રનું ઉચ્ચારણ દરેક બાળક કરે છે અને હજારો-લાખો લોકો જેનો જપ કરે છે, જેની તમન્ના રાખે છે, તે થઈને જ રહેવાનું છે. આજે આખા બિહારમાં ભૂમિહીનોને જમીન આપો અને જમીનનો છઠ્ઠો ભાગ આપો એ નાદ ગુંજી રહ્યો છે, બાળકો સુદ્ધાં હરકોઇના મુખમાં એ વાત છે અને ગામડાંના અભણ લોકો પણ એ કહી રહ્યા છે. તો આ મહાન સંકલ્પ કેમ સિદ્ધ નહીં થાય? આત્માનો સંકલ્પ વ્યર્થ જતો નથી. સમાજનો આત્મા જ્યાં જાગ્રત થાય છે, ત્યાં તેના પ્રવાહને રોકી શકાતો નથી.

ઘણી વાર લોકો સવાલ પુછે છે કે, તમે ગરીબોને જમીન આપવા ઇચ્છો છો, ગરીબોની ભલાઇને માટે આ આંદોલન તમે ઉઠાવ્યું છે તો ગરીબો પાસેથી કેમ જમીન માગવામાં આવે છે? અમે કહીએ છીએ કે, લાખોની સંખ્યામાં જ્યારે ગરીબ પોતાનો હિસ્સો આપે છે, તો તેમનો અવાજ બુલંદ બને છે, તેમના અવાજમાં શકિત આવે છે, તેમની નૈતિક શક્તિ વધે છે અને તેના પરિણામે જે ધનિક લોકો છે, મોટા જમીનદાર છે, તેમનું દિલ પીગળે છે તેમના હૃદયમાંયે અંતર્યામી ભગવાન જાગે છે. જ્યારે નાના નાના લોકો દાન આપે છે, ત્યારે તેની અસર જમીનદારો પર, ધનિકો પર પડે છે. જો કોઇ પુછે છે તો અમે તેને કહીએ છીએ કે તેથી બીજી શક્તિ પેદા થાય છે, ગરીબોના દાનથી બેવડી શક્તિ પેદા થવાની છે. એક તો નૈતિક અસર મોટાનાં હૃદય પર થાય છે. તેમની કર્તવ્યભાવના જાગ્રત થાય છે, તેમની ધર્મભાવના જાગ્રત થાય છે. જો એમ નહીં થાય તો બીજું પરિણામ આ આવે છે—ગામના બધા લોકોએ દાન આપ્યું તો તેમના સહકાર વિના જમીનદારનું કામ નહીં થાય. આ લોકઆંદોલનથી પરિસ્થિતિ પણ બદલાઇ જાય. તેનો અર્થ એ કે જમીનદારોને ભાન થાય છે કે, તેમના સહકાર વિના અમે જીવી શકીશું નહીં. ગરીબોનાં દાનથી ફકત કરૂણા જ નથી જાગતી બલકે પરિસ્થિતિ પણ બદલાય છે અને તેની મારફત મોટાઓને અનુકુળ થવું પડે છે. એક કામથી બે વાતો બને છે. હૃદયપરિવર્તનની શક્તિ પેદા થાય છે અને પરિસ્થિતિ બદલાય છે.

લોકો પુછે છે કે, આ શું હીંસાથી નહીં થાય? એક જમાનો હતો જ્યારે છુટક છુટક હીંસા થતી હતી અને તેથી લાભ થતો હતો. પણ હવે જમાનો એવો આવ્યો છે જ્યારે મોટા પાયા પર હીંસા કરવામાં આવે છે. સરકારની શક્તિ જનતાની શક્તિ બની શકતી નથી. સમાજમાં બાળકો હોય છે, વૃદ્ધો હોય છે, સ્ત્રીઓ હોય છે. તેમની શકિત તલવારની શકિત થઇ શકતી નથી. તેથી આપણે જો હીંસાથી રાજ્ય કરીએ તો થોડા લોકોનું રાજ્ય થાય. એ લોકરાજ્ય ન કહેવાય. લોકરાજ્ય તો ત્યારે થશે જ્યારે લોકશકિત પ્રગટ થશે. અને ત્યારે જો પાપનું કામ થતું હશે અને કહે કે તેમાં ભાગ લો તો બાળક પણ કહેશે કે અમે તેમાં ભાગ લેવાના નથી, ચાહો તો મારી શકો છો. જુલમીની સામે હીંમતની સાથે આ કહેવાની શકિત કે અમે તમારે વશ થવાના નથી તે લોકરાજયમાંજ હોય છે."

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨ એપ્રીલ, ૧૯૫૪.

કાયદાઓનો ભંગ કરનારૂં છે કે જે જાતી જાતી વચ્ચે ઉશ્કેરાટ ઉભો કરનારૂં થઇ પડવા સંભવ છે." મી. ફ્રેલ્ડમેને વધુમાં કહ્યું કે "જે વખતે બજેટ મોટી બચતથી કાટકાટ થઇ રહ્યું છે અને કરો ઘણા ઘટાડવામાં આવ્યા છે તેવે વખતે આફ્રીકનોને એમ કહેવું કે તેઓના બાળકોની કેળવણીનો ખરચ તેઓએ જાતે આપવો પડશે એ જાતીય સંબંધ, જેનાપર દેશની આબાદીનો અંતિમ આધાર રહેલો છે, તેને વધારે બગાડવા જેવું છે."

કાળા માણસને તેની જગ્યાએ રાખવામાં આવે છે

મી. હવેંગાનું ૧૯૫૪ની સાલનું બજેટ કાળા માણસને તેની જગ્યાએ કેવી રીતે રાખવામાં આવે છે એ આબેહુબ બતાવી આપનારૂં છે. બજેટે ઘણાને રાહત આપેલી જણાય છે અને ખરેખર આપેલી છે. પરંતુ ખરી કસોટી તો એ છે કે ગરીબ માણસને તેનાથી શો લાભ થયો છે. એ દ્રષ્ટિએ જોતાં એજ નિર્ણયપર આવી શકાય છે કે બજેટ પૈસાદારને વધારે પૈસાદાર બનાવનારૂં અને ગરીબને વધારે ગરીબ બનાવનારૂં છે. પૈસાદારને ઘણી રાહતો આપવામાં આવી છે પરંતુ ગરીબ માણસને તેના કરોના બોજામાંથી મુકત કરવામાં આવ્યો નથી. તેનો રહેણીનો ખર્ચ એટલોને એટલોજ રહેશે. બજેટનું સૌથી ખરાબ સ્વરૂપ તો એ છે કે દક્ષિણ આફ્રીકાના સઘળા લોકોમાં એક કરોડ આફ્રીકનોજ, જેઓ ગોરો માણસ એશ આરામથી રહી શકે અને પૈસાદાર બની શકે તેટલા માટે પરસેવો ઉતારી રહ્યા છે, તેઓ પ્રત્યેજ તે નરી કૃતઘ્નતા બતાવનારૂં છે. આફ્રીકનનું કેળવણીનું ધોરણ આ દેશમાં સૌથી ઉતરતું છે. ગોરાના બાળકની કેળવણી પર સરકાર તરફથી જ્યારે પા. ૨૦ ઉપર ખરચવામાં આવે છે ત્યારે આફ્રીકનના બાળકની કેળવણીપર માંડ પા. ૩ ખરચવામાં આવે છે. વળી તેને માટે ફરજીયાત મફત શિક્ષણ જેવું તો કશું છેજ નહિ અને તેને નિશાળમાં મફત ખોરાક આપવામાં માથાદીઠ એક પેનીથી સહેજ વધારે ખરચવામાં આવે છે તેમ છતાં તેટલાંની પણ મી. હવેંગાને ઇર્ષા થઇ રહી છે અને બજેટમાં ચોખ્ખું જણાવે છે કે આફ્રીકનને પોતાના છોકરાંની કેળવણીનો ખર્ચ જાતે આપવો પડશે. આ બાબતમાં સાઉથ આફ્રીકન ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ રેસ રીલેશન્સના ડાયરેકટર મી. કવીનટીન વ્હાઇટે કરેલી ટીકાને અમે સાભાર આવકારીએ છીએ. આફ્રીકનને જીવનની પોતાની રીત મુજબ કુદરતી રીતે ખીલવવા દેવાનું જે કહેવાઇ રહ્યું છે તે આ પ્રમાણે છે! અને આ પગલું આફ્રીકનની કેળવણી જે આજ સુધી કેળવણી ખાતું, જે એ કામને માટે સૌથી લાયક ગણાય, તેના હાથમાંથી લઇ સરકારે તેનો અંકુશ પોતાને હસ્તક રાખવાનો નિર્ણય કર્યા પછી તુરતજ લેવાયું છે. આ સઘળાંપરથી એકજ વસ્તુ જોઇ શકાય છે અને તે એ કે આફ્રિકનની પ્રગતીનાં સઘળાં દ્વારોપર સરકાર, જે તેના પ્રત્યે દેખીતી રીતે ભાગ્યેજ કશી લાગણી ધરાવે છે, તેની સખત ચોકી રહેશે. 'નાટાલ ડેલી ન્યુઝ' આ બાબતમાં ટીકા કરતાં લખે છે કે:

"આજે દેશની સમક્ષ મોટા સવાલો બીન-ગોરી પ્રજા, કે જેના પર ગોરી પ્રજાની આખી આર્થીક સ્થિતિનો આધાર રહેલો છે, તેને માટે ધંધો, તંદુરસ્તી, ટ્રાંસપોર્ટ, રમતગમત અને કેળવણીના સાધનો પુરાં પાડવાના શું નથી? દક્ષિણ આફ્રીકા સમક્ષ ઘુરકી રહેલા આ સવાલની બજેટમાં કશી ગણના થએલી જોવામાં આવતી જ નથી. આફ્રીકન પેનશનરને વરસની શી. ૧૫ જેવી "બાદશાહી" રકમ વધારી આપવામાં આવી છે અને આફ્રીકનોને પોતાના છોકરાંઓની કેળવણીને માટે વધારે ખર્ચ આપવો પડશે, આ બે બાબતો સિવાય તેઓની હસ્તી કેમ જાણે દેશમાં હોયજ નહિ એવું બજેટ પરથી જણાય છે. જ્યારે હકીકતમાં તેની હસ્તીના કારણેજ એટલા બધા સવાલ ઉપસ્થિત થઇ રહ્યા છે. દક્ષિણ આફ્રીકામાં ઘણી અન્ય વસ્તુએની જેમ આ બજેટ પણ "યુરોપીયન્સ ઓનલી"નું બજેટ છે. અને મી. હવેંગાને ઇન્સાફ આપવાને ખાતર જો એમ કહેવું જરૂરી હોય કે, આ બજેટ આગલાં બજેટો કરતાં કંઇ જુદું નથી, તો પણ એટલું તો જણાવવું જ જોઈએ કે હમણાંમાં એવાં ચિન્હો માલુમ પડી રહ્યાં છે કે કેટલાક રાજકીય પક્ષો તેમજ વધતી જતી સંખ્યામાં ગોરા લોકો, દક્ષિણ આફ્રીકા હવે એવો મુલક નથી રહ્યો કે જ્યાં વિશાળ કાળી વસ્તીના ભોગે નાની ગોરી વસ્તી વાલ્દઢધિન્તા કરી શકે, પરંતુ એકબીજા પર આધાર રાખી રહેલા મીશ્ર જાતીઓના બનેલા સમાજનો મુલક છે,' એ વસ્તુ સ્વિકારવા લાગ્યા છે."

અંતમાં અમે મી. આર. ફ્રેલ્ડમેન એમ. પી. સીના નીચેના શબ્દો સાભાર ટાંકીશું.

"બજેટમાં આફ્રીકનોની કેળવણી વિષે જે સુચન કરવામાં આવેલું છે તે નરી હલકાઇ અને ખરાબમાં ખરાબ મુત્સદ્દીગીરી બતાવનારૂં છે. તેના ભાવાર્થમાં તેમજ અસરમાં દેશના

નોંધ અને સમાચાર

ગ્રુપ એરીયાઝ એકટની રૂએ થએલી અપીલનો ચુકાદો

ટ્રાંસવાલના પ્રોબ્લર્સડાલ ડીસ્ટ્રીકટમાં આવેલ ડેનીલટનમાં યુરોપીયન લત્તામાં બે હીંદીઓને મકાનનો ભોગવટો કરવા દેવા માટે ગયા અકટોબરમાં પ્રોબ્લર્સડાલની મેજીસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં તે હીંદીઓને રાખવા માટે ગોરાની કંપનીને તેમજ તેના ડાયરેકટરને તેમજ તેનો ભોગવટો કરનાર બન્ને હીંદીઓને ગુનેગાર ઠરાવવામાં આવ્યા હતા. તેની સામે અપીલ થતાં પ્રીટોરીયાની સુપ્રીમ કોર્ટમાં મી. જસ્ટીસ મરેએ ચુકાદો આપતાં કહ્યું કે ગ્રુપ એરીયાઝ એકટની એક પેટા કલમની રૂએ કોઇ પણ હકદાર માણસના ખરા નોકરોને પ્રતબંધિત લત્તામાં રહેવાની છુટ મળે છે. મેજીસ્ટ્રેટે કલમનો અક્ષરાર્થ કરી તે માત્ર વ્યક્તિનેજ લાગુ પાડી છે. પરંતુ કોઇ કંપનીના નોકરને પણ તે લાગુ પડે છે. એટલે કોઇ પણ વ્યક્તિના નોકર તરીકે જે બીન-ગોરા રહી શકાય તેનાથી કંપનીના નોકર તરીકે પણ રહી શકાય.

દક્ષિણ આફ્રિકાના ત્રણ યુરોપીયનો હીંદ જશે

કેનેડા માટેના આગાઉના યુનીયનના હાઇ કમીશનર મી એ. એ. રોબર્ટસ, બરો ઓફ રેશીયલ એફેર્સના, ડો બી. જી. એ. ગાર્ડીનર અને નેશનેલીસ્ટ છાપા 'બર્ગર'ના એડીટર ડેસીમનેટ, મી પી. જે. કીલીને હીંદ જવા માટે હીંદની સરકારે વીસા આપી છે. આ ત્રણે લાહોર (પાકીસ્તાન)માં ચાલતી ઇનસ્ટીટયુટ ઓફ ઇન્ટરનેશનલ એફેર્સની કોનફરન્સમાં ભાગ લીધા પછી હીંદ જવા ઇચ્છે છે, આ કોનફરન્સમાં ભાગ લેનારા દક્ષિણ આફ્રીકાના મી. આર. એસ. બ્રુકસ, મેજર એલ કેફટ અને મી. મોરીસ વેબ હીંદ જશે નહીં.

લાઇડનબર્ગના હીંદીઓને ખસેડવા બીજો પ્રયાસ

લાઇડનબર્ગમાં ગ્રુપ એરીયાનો અમલ કરવા અને ત્યાં હીંદીઓને ખસેડવા પાછો પ્રયાસ થઇ રહ્યો છે. ૧૯૫૧ પછી આ ત્રીજી વાર ત્યાંની ટાઉન કાઉન્સીલ હીંદીઓને ખસેડવા પ્રયાસ કરી રહી છે. ગ્રુપ એરીયાનો અમલ કરવા અને હીંદીઓને ખસેડવા ટાઉન કાઉન્સીલે બીજી બે જગ્યાઓ દર્શાવી છે. એક જગ્યા શહેરની બહાર ત્રણ માઇલ દુર મેન પીલગ્રીમ્સ રેસ્ટ રસ્તા પર છે અને બીજી જગ્યા પણ શહેરથી લગભગ ત્રણ માઇલ દુર બરમસફોંટેં રસ્તા પર છે. આમ ગ્રુપ એરીયાનો અમલ કરવા માટે લાઇડનબર્ગ પહેલુંજ શહેર છે.

ગયે મહીને મધ્યસ્થ સરકારે લાઇડનબર્ગની રેન્ટ બોર્ડ નાબુદ કરી છે અને તેથી ઘણા હીંદીઓને ખાલી કરવા નોટીસો મળી છે તેમજ ભાડા પણ વધારવામાં આવ્યા છે.

ટ્રાંસવાલ હીંદી કોંગ્રેસે આ બાબતમાં સુપ્રીમ કોર્ટમાં પીટીશન નોંધાવી હતી પરંતુ સુપ્રીમ કોર્ટે આ ઇન્ટરડીકટના મંજુર કરી હતી.

મી. હવેંગાનું બજેટ

મી હવેંગાએ રજુ કરેલા નવા બજેટ પ્રમાણે હાલના કરોમાં નીચે મુજબ ઘટાડો કરવામાં આવ્યો છે.

(૧) કંપલસરી સેવીંગ્સ લેવી નાબુદ કરવામાં આવી છે.

(૨) પરિણીત માણસો માટે ૨૬ પાઉન્ડના બદલે ૩૧ પાઉન્ડ અને અપરીણીત માણસો માટે ૨૧ પાઉન્ડના બદલે ૨૩ પાઉંડ ઇન્કમટેક્સ રીબેટ રાખવામાં આવ્યો છે.

(૩) ટેકસના દરોમાં પણ ઘટાડો કરવામાં આવ્યો છે.

(૪) મીનરલ વોટર્સ પરથી એકસાઇસ ડયુટી નાબુદ કરવામાં આવી છે.

(૫) એસ્ટેટ અને ટ્રાન્સફર ડયુટીમાં ઘટાડો કરવામાં આવ્યો છે.

આફ્રીકનોની કેળવણી

આફ્રીકનોની કેળવણીના સવાલપર મી. હવેંગાએ પોતાના બજેટના ભાષણમાં જણાવ્યું હતું કે આફ્રીકનોની કેળવણીનો ખર્ચ જે આજે સાધારણ નીયમ મુજબ રેવન્યુ ખાતાંમાંથી પુરો પાડવામાં આવે છે તે છેલ્લા દસ વર્ષમાં ત્રણ ગણો વધી ગયો છે. ૧૯૪૫-૪૬માં પા. ૨૮ લાખનો હતો તે ૧૯૫૪-૫૫માં પા. ૮૫ લાખ થયો છે. માનવામાં આવે છે કે આફ્રીકનોએ પોતાના છોકરાંઓના શિક્ષણ માટેની સગવડની સદા વધતી જતી આ માંગમાં પોતાનો

વધારે મોટો ફાળો આપવો જોઇએ આફ્રીકનોના કરોની આવક પા. ૮૫ લાખની આડસટવામાં આવે છે જેમાં ની પાંચમાં ભાગની નેટીવ ટ્રસ્ટ ફન્ડ પેટે જશે. બાકીની ચાર પંચમાંશ એટલે કે પા. ૨૦ લાખ આફ્રીકનોના પોતાની કેળવણી માટેના ફાળા તરીકે લેખવામાં આવશે. બાકીની પા. ૬૫ લાખની રકમ સામાન્ય કર ભરનાર તરફથી પુરી પાડવામાં આવશે. સામાન્ય કરભરનારે આફ્રીકન કેળવણી માટે હાલની જેમ પા. ૬૫ લાખની રકમ પુરી પાડવી અને તેના ઉપરાંત જરૂર પડે તે આફ્રીકનોએ પોતે ભરવી એમ સુચવવામાં આવ્યું છે.

લેન્ડ ટેન્યુર બોર્ડનાં રૂલીંગ સામે વિરોધ

લાયડનબર્ગ૫ં લેન્ડ ટેન્યુર એડવાઇઝરી બોર્ડે આપેલુ રૂલીંગ કે, ૭૩૫ એરીયાઝ એક્ટની રૂએ થનાર રેસ ઝોનીંગની યોજનાઓની સુનવણી વખતે કોઇ પણ સંસ્થાઓને સાંભળવામાં આવશે નહિ, તેનો હીંદીઓની કોંગ્રેસ તેમજ ઓરગનાઇઝેશનના નેતાઓએ વીરોધ કર્યો છે. કોંગ્રેસનું નીવેદન જણાવે છે કે મી. હુગોના રૂલીંગની પુરી વિગતો જાણ્યા બાદ તેના પર વકીલનો અભિપ્રાય લેવામાં આવશે અને જરૂર જણાશે તો સુપ્રીમ કોર્ટને પણ અરજી કરવામાં આવશે

લાઈડનબર્ગના હીંદીઓ અને લેન્ડટેન્યુર બોર્ડ

૭૩૫ એરીયાઝ પ્લેનને માટે લાયડનબર્ગ મ્યુનીસીપાલીટીની અરજીની માર્ચ તા. ૨૯મીના સુનવણી થતાં લેન્ડ ટેન્યુર એડવાઇઝરી બોર્ડના પ્રમુખ મી. જી. એફ. ડીવોઝહુગોએ આ પહેલીજ વાર રૂલીંગ આપ્યું હતુ કે લાગતી વળગતી વ્યકિતઓજ બોર્ડ સમક્ષ હાજર થઇ શકે. કોઇ પણ સંસ્થાઓ હાજર નહિ થઇ શકે. આ રૂલીંગના પરિણામે ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ અને ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન ઓરગનાઇઝેશનના પ્રતિનિધિઓને તેમાંથી બાતલ કરવામાં આવ્યા હતા.

આ સંસ્થાઓને ભૂતકાળમાં પ્રતિનિધિત્વ આપવામાં આવ્યું હતુ તેના જવાબમાં મી હુગોએ કહ્યું કે ભુતકાળમાં જો ભુલ થઇ ગઇ હોય તો તે ચાલુ રાખવાનું કશું કારણ નથી.

તેમણે કહ્યું કે વકીલોએ તેઓ જેઓનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતા હોય તેઓને વિષેજ વાત કરી શકાશે. ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ અને ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન ઓરગનાઇઝેશનના પ્રતિનિધીઓ લાયડનબર્ગના વ્યક્તિગત હીંદી રહીશોના પ્રતિનિધીઓ તરીકે સુનવણી વખતે હાજર રહ્યા હતા.

૭૩૫ એરીયાઝ સ્કીમને માટે લાયડનબર્ગ તરફથી પ્રથમ અરજી તા. ૬ઠી મે ૧૯૫૨ના કરવામાં આવી હતી. મ્યુનીસીપાલીટીઓએ શહેરમાં વસી રહેલા ૧૯ હીંદી કુટુંબો જેઓ વેપારના લાયસેન્સો ધરાવતા હતા તેઓને શહેરની બહાર નવા ટાઉનશીપમાં ખસેડવાની અરજી કરી હતી.

અરજી નામંજુર થઇ હતી પરંતુ તા. ૯ ફેબ્રુઆરી ૧૯૫૩માં ફરી અરજી કરવામાં આવી હતી અને મ્યુનીસીપાલીટીએ નવી યોજના રજુ કરી હતી.

સુનવણી પ્રીટોરીયા મુલતવી રહી હતી જ્યાં બોર્ડના અમુક સભ્યોને નામંજુર કરવાની અરજી થઇ હતી. અરજી નામંજુર થઇ હતી જેથી સુપ્રીમ કોર્ટને અપીલ કરવાની રજુ માંગવામાં આવી હતી. ગયા શનીવારે ટ્રાંસવાલની સુપ્રીમ કોર્ટે સભ્યોને નામંજુર કરવાની અને માર્ચ તા. ૨૯મીની સુનવણી મુલતવી રાખવાની ખાસ અરજી નામંજુર કરી હતી.

લાયડનબર્ગ મ્યુનીસીપાલીટીના વકીલ મી. હીમરટ્રાએ ટાઉન કાઉન્સીલ વતી કહ્યું કે ટ્રાંસવાલના અન્ય શહેરોમાં હીંદીઓ ભોગવી રહ્યા છે એ કરતાં કંઇ ખરાબ સ્થિતિ લાયડનબર્ગના હીંદીઓને આપવામાં આવી નથી. મ્યુનીસીપાલીટી પાસે વધારાના પા. ૨૬૦૦૦ છે અને પોતાની યોજનામાં તેનો ઉપયોગ કરી શકે છે.

બોર્ડ આ બાબતમાં ગુહ્યખાતાના પ્રધાનને રીપોર્ટ કરશે.

હાઈડ્રોજન બોમ્બના ભડાકાનો ભોગ બનેલાની કહાણી

હાઇડ્રોજન બોમ્બના ભડાકાથી ૨ને તેની ઉડેલી રાખથી જાપાનના માછીઓના મછવાના ઘવાયેલા ખલાસીઓને અમેરીકાનું એક એરક્રાફ્ટ ટોકીયો લઇ ગયું હતું. તેમાંના એક શીરો નાકાટાએ એ બનાવની કહાડી નીચે પ્રમાણે કહી હતી: મછવો ભડાકાની જગ્યાથી ૭૦ માઇલ દુર હતો. સુર્યોદય થતાં પ્લમના ઝાડના ફુલના સફેદ પાતરાં જેવી મૃત્યની રાખની અમારાપર વૃષ્ટિ થવા લાગી અમે ભડાકો સાંભળ્યો અને પશ્ચિમ દિશાએ આકાશમાં ભયાનક પ્રકાશ જોયો તેની ત્રણ કલાક બાદ આ બન્યું. અમે એ વખતે તુતકપર ચઢી ગયા હતા કોઇકે બુમ પાડી: "જલદી જુઓ, જુઓ સૂર્ય ઉંધી દિશાએ ઉગી રહ્યો છે."

પરંતુ કેપટન ઘણો ગંભીર હતો. તેણે એટોમીક બોમ્બની કંઈક વાત કરી અને અમને જાળો ઉચકી લઇ ઘર તરફ વળવા સુચવ્યું, જો કે બે દિવસનો મછી - પકડવાનો મસાલા હજી અમારી પાસે હતો.

અમે ગુંચવણમાં પડી ગયા પરંતુ ગભરાયા નહિ. અમારા મછવાની ડેકપર ધીમે ધીમે સફેદ છારી બાઝી ગઇ, કેમ જાણે નવો રંગ લગાડેલો ન હોય. અમારી આસપાસ સફેદ રાખની વૃષ્ટિ થઇ રહી હતી અને સમુદ્રના પાણીમાં પીગળી જવા લાગી હતી. સમુદ્રપર જાપાનીઝ છાપનું વસ્ત્ર કેમ જાણે પડેલું નહિ હોય તેવું લાગતુ હતું. પરંતુ પશ્ચિમ દિશાએથી આવી રહેલાં વિચિત્ર વાદળાંએ અમને ભયાનક ભડાકાનું સ્મરણ કરાવ્યું

અમે જરા ગભરાયા. અમારામાંના કેટલાક જેઓ ભસ્મને વિષે મશ્કરી કરતા હતા તેઓ તે ધોઇ નાખવા લાગ્યા. મારા સુતરાઉ હાથના મોજાં કાઢવા જતાં મેં જોયું કે મારે કાંડે બાંધેલો રબરનો પટો હાથપરથી જુદો થઇ ખરી પડયો.

કેપટને બુમ પાડી અમને ફરમાવ્યું કે આપણે ઉતાવળે અહિંથી ચાલ્યા જવું જોઇએ. અમને ડેક ઉપર ગાલીચાની જેમ પથરાઇ ગયેલી સફેદ ભસ્મ ધોઇ નાખવા કહ્યું.

પછી મારા માથામાં દુઃખાવો શરૂ થયો. મારાપર કંઇક મહા દુઃખ આવી પડેલુ હોય તેવો હું થઇ ગયો. એ રાતે અમારાથી કશું ખાઈ નહિ શકાયું

કેટલીક વાર ઉલટી થવા જેવુ થયું. મારાં માથાંમાં બળતરા થવા લાગી. નરમ ભસ્મ જ્યાં પડી હતી એ શરીરના ભાગની ચામડી કાળી પડવા લાગી સૂર્યથી બળી ગઇ હોય તેવું લાગ્યું.

દસ દિવસ બાદ જાપાનની નજીક પહોંચ્યા ત્યારે અમારી ચામડીપર પાણીના ફોલ્લા થવા લાગ્યા અને ચામડી ફાટવા અને છોલાવા લાગી

આટલુ છતાં અને આખી દુનીયાના વિરોધ છતાં યુનાઇટેડ સ્ટેટસ તરફથી એપ્રીલની મધ્યમ બાદ હજુ બીજો હાઇડ્રોજન બોમ્બ ફોડવામાં આવનાર છે.

આ બોમ્બની શોધ કરનાર વીએનાની યુનીવર્સીટીના ફીઝીક્સના પ્રોફેસર ડો. હેન્સ થરરીંગ છે. તે હવે કહે છે કે તેમણે એ શોધ કરી ત્યારે ગણીતની એક રમત તરીકે તેનો ઉપયોગ થશે એમ માન્યું હતું. આવો વિઘાતક રીતે તેનો ઉપયોગ થશે એમ તેમણે માન્યું નહોતું પ્રોફેસર થરરીંગ કહે છે કે આ બોમ્બને ખરૂં નામ "દુનીયાનો અંત આણનારો બોમ્બ" અપાવું જોઇએ તેનાથી કેટલાક હજાર ચોરસ માઈલના વિસ્તારનો સર્વથા નાશ થશે પરંતુ એ ઉપરાંત તેનાથી ઉત્પન્ન થતી શક્તિ આખી પૃથ્વીનો નાશ કરશે.

૧૯૫૭નું વર્ષ હીંદને માટે અઈતિહાસિક નીવડશે

(લેખક: ચમનલાલ)

પોન્ડીચરી ફેબ્રુઆરી તા. ૨૫.

અરવીંદ આશ્રમની મારી મુલાકાત દરમીયાન માતાજી, જેઓ પોતાની દિવ્ય શક્તિઓને માટે જાણીતાં છે, તેમણે હીંદને વિષે આગાહી કરતાં જણાવ્યું હતું કે હીંદનું ભવિષ્ય ઘણું ઉજ્જવળ છે અને દુનીયાને દોરવણી આપવામાં તે આગળ પડતો ભાગ ભજવશે. તેમની સાથે થએલ સવાલ જવાબ નીચે પ્રમાણે છે.

સ. હીંદના ભવિષ્ય વિષે આપ શું ધારો છો?

જ. હીંદનું ભવિષ્ય ઘણું ચોખ્ખું છે. હીંદ દુનીયાનું ગુરૂ છે. દુનીયાનું ભાવી ઘડતર હીંદ પર અવલંબેલુ છે. હીંદ એક જીવંત આત્મા છે. હીંદ દુનીયાને આધ્યાત્મિક જ્ઞાન આપી રહ્યું છે. હીંદ સરકારે હીંદનુ મહત્વ સમજવું જોઇએ અને પોતાના કાર્યો એ મુજબ યોજવાં જોઇએ.

સ. આપ નથી માનતા કે હીંદ નજીકના ભવિષ્યમાં ગંભીર કટોકટીમાં આવી પડશે અને રશીયા અને અમેરીકા વચ્ચે યુદ્ધ અનિવાર્ય છે?

જ. હા. હું માનું છું કે રશીયા અને અમેરીકા વચ્ચે યુદ્ધ જાગવાની ગંભીર શકયતા છે. અને આપણા અટકાવવાના પ્રયત્નો છતાં પણ જો યુદ્ધ જાગશે તો આપણાં આધ્યાત્મિક કાર્યનો અંત આવશે. કમનસીબે અમેરીકનોને ખાત્રી છે કે શ્રી નેહરૂને સહાનુભૂતી આપનારા સામ્યવાદીઓ સાથે છે અને તેથી અમેરીકાએ પોતાના હિતમાં પાકીસ્તાનની મૈત્રી સાધવાનો ઠરાવ કર્યો છે. તમે જાણો છો કે મોરચો પેશાવરની વધારે નજીક છે.

સ. આપ નથી ધારતા કે બોમ્બ ફેંકવાના મથક તરીકે પોતાનો ઉપયોગ કરવા દેવામાં પાકીસ્તાન ભુલ કરી રહ્યું છે અને એ રીતે પોતાના ઉપર તકલીફ વહોરી લેશે.

જ. હીંદના ભાગલા પડયા ત્યારે મેં શ્રી અરવીંદને પુછયું હતું કે તેઓ

પાકીસ્તાનના ભવિષ્યને વિષે શું ધારતા હતા અને તે કેટલો વખત ટકશે? શ્રી અરવીંદે જરા પણ સંકોચ વગર કહ્યું: દસ વરસ.

માતાજીએ "સંકોચ વગર" શબ્દો પર ખાસ ભાર મુક્યો હતો. શ્રી. અરવીંદના વચનપર તેમને પુરેપુરો ભરોસો છે. વધુમાં તેમણે કહ્યું: ૧૭૫૭ અને ૧૮૫૭ની જેમ ૧૯૫૭નું વર્ષ હીંદની તવારીખમાં ઘણું અગત્ય નું થશે. અને રશીયા અને અમેરીકા વચ્ચેના યુદ્ધની હીંદ પર ગંભીર અસર થશે. ઘણા રાજદ્વારીઓએ ૧૯૫૦ના માર્ચમાં યુદ્ધની આશા રાખી હતી અને તેઓ શ્રી અરવીંદ પાસે આવ્યા હતા અને તેને વિષે વાત કરી હતી. પરંતુ શ્રી અરવીંદે તે માન્યું નહોતું. એક વખતે મેં તેમને પુછ્યું ત્યારે તેમણે ખાત્રી પુર્વક કહ્યું કે, કટોકટીનો સમય ૧૯૫૭ નાંજ આવશે. ૧૯૫૭માં કંઇક થશે એવી માતાજી એ ખાત્રી દર્શાવી.

સ. રશીયા અને અમેરીકા વચ્ચે યુદ્ધ જામવાના ભય વિષે આપ શું ધારો છો?

જ. યુદ્ધ જામશે તો તે હીંદ પર જામશે અને હીંદને માટે કટોકટીનો વખત આવી પડશે. હું એ યુદ્ધ અટકાવવા માગું છું. દુનીયાના હિત ને ખાતર હીંદનું રક્ષણ થવું જોઇએ કારણ હીંદ એકજ દુનીયામાં શાંતી સ્થાપી શકશે અને દુનીયામાં નવી વ્યવસ્થા સ્થાપી શકશે.

સ. યુદ્ધ નહિ જાગે તો પાકીસ્તાન શી રીતે પતી જશે.

જ. કદાચ અંદર અંદરની ખટપટ થી પતી જશે.

અહીં માતાજીએ વધુમાં ઉમેર્યું કે અમારાથી વસ્તુઓ કેવી રીતે બનશે એ નહિ કહી શકાય.

પહેલી ચીનની ક્રાંતિ, પહેલું વિશ્વ યુદ્ધ, બીજું વિશ્વયુદ્ધ, કોરીયાનું યુદ્ધ અને હીંદની આઝાદીની આગાહી તેમને કેમ થઈ હતી એ માતાજીએ વિસ્તાર થી કહ્યું. શ્રી અરવીંદને હીંદની આઝાદી વિષે તેમણે છેક ૧૯૧૪માં કહ્યું હતું. કોરીયાના યુદ્ધ વિષે પણ તે થયું તેની ત્રણ માસ પહેલાં તેમણે શ્રી અરવીંદને કહ્યું હતું.

સ. આવતી કટોકટીને પહોંચી વળવા હીંદને આપણે શી રીતે તઇયાર કરવું જોઇએ?

જ. તમે દૈવી શક્તિમાં તો માનો છો. એ દૈવી શક્તિજ હીંદને બચાવી શકશે. જો તમે દેશમાં સંગઠન અને શ્રદ્ધા સ્થાપી શકો તો કોઈ પણ માનવ શક્તિથી તે પર છે.

સ એ સંગઠન અને શ્રદ્ધા શી રીતે સ્થાપી શકાય?

જ. શ્રી અરવીંદના શિક્ષણને અનુસરીને, ૧૯૪૭ના ઓગસ્ટની તા. ૧૫ માના તેમનો આઝાદીનો સંદેશો ફરી ફરીને વંચાવો જોઇએ અને તેનું મહત્વ કરોડોને સમજાવવું જોઇએ. હિંદને શ્રી અરવીંદની શ્રદ્ધા અને ખાત્રીની જરૂર છે. યુદ્ધ અટકાવવુંજ જોઇએ. યુદ્ધની ગંભીર શકયતાથી માતાજીને ઘણી ચીંતા થઇ રહી હતી. તેમણે વખતો વખત કહ્યું કે તે અટકાવવુંજ જોઇએ અને કહ્યું કે શુભેચ્છા અને સમજુતીથીજ તે અટકાવી શકાશે.

સ. હીંદપર ચાલુ વર્ષમાં કંઇ જોખમ છે?

જ. હું જોતી નથી.

સ. તેનો અર્થ એવો કરવો કે ઠંડું યુદ્ધ ચાલુ રહેશે?

જ. તેવું કંઇક ખરૂં. તેમણે કહ્યું કશું ગભરાવાનું કારણ નથી. હીંદ નું ભવિષ્ય ચોકસ ઉજ્જવળજ છે.

અંતમાં તેમણે કહ્યું કે હીંદજ દુનીયા ને સત્યની ઝાંખી કરાવશે. દૈવી શક્તિ કેળવવાથીજ હીંદ એ સંદેશો દુનીયાને પહોંચાડી શકશે. પશ્ચિમના અર્થવાદનું અનુકરણ કરવાથી તેમ કરી શકશે નહિ.

(મોકલનાર ભાણાભાઇ જી. પટેલ લીવીંગ્સટન, નોર્થ રોડેસીયા.)

શ્રી. ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન

આ સંસ્થાનું ઇ. સ. ૧૯૫૪નું વાર્ષીક સંમેલન શ્રી વલ્લભભાઇ ભુલા ભાઇ કસ્યા નિવાસી (હાલ સ્ટાનડરટન) ના પ્રમુખપદે તા. ૧૬–૪–૧૯૫૪ને શુક્રવાર (ગુડફ્રાયડે)ના દિવસે બપોર બાદ ૧–૧૫ કલાકે શ્રી ગાંધી હોલ જોહાનીસબર્ગમાં મળશે.

વિષય વિચારીણી સભા તા. ૧૫-૪–૫૪ને ગુરૂવારે સાંજે ૭–૧૫ કલાકે માસ્તર મેનશન્સના શ્રી રામ મંદીર હોલમાં મળશે. પ્રજાપતિ જ્ઞાતિના દરેક ભાઇ બેનોને વેળાસર પધારવા આગ્રહ ભરી વિનંતી છે.

સંમેલનમાં નીચે મુજબનું કામકાજ થશે: (૧) મીનીટસ (૨) હીસાબ (૩) નિવેદન, ભાષણો, સંદેશા (૪) ઠરાવો (૫) ચુંટણી (૬) પરચુરણ (પ્રમુખ શ્રી ની રજાથી) પ્રાર્થના, સત્કાર, સંગીત, સંવાદ, વિગેરેનો કાર્યક્રમ પણ થશે.

ભીખાભાઇ ઉકાભાઇ માસ્તર
મંત્રી: ટ્રાં. પ્ર. એસોસીએશન.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૨૪૮૪૫.

ગ્રોસરી ક્યાંથી ખરીદશો?

જો આપ સ્વચ્છ અને ભરોસાપાત્ર ગ્રોસરી મેળવવાને ઈંતેજાર હો તો અમારા ઉપર લખવા ચુકશો નહિં. હમે બનતી ઝડપે, ચોકખો માલ, કિફાયત ભાવે મોકલાવશું.

"ગ્રાહકોને સંતોષ આપવો" એ હમારો મુદ્રાલેખ છે.

એક વખતનો ટ્રાયલ ઓરડર, આપનો વિશ્વાસ સંપાદન કરવાને અચુક ફળીભુત થશે. કન્ટ્રીના ઓરડરો ઉપર સ-વિશેષ, કાળજીપુર્વકનું ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

ગાંધીવદુ, કઠોળ, ઘર-ગથ્થુ દવાઓ, હવન-પુજાની સામગ્રીઓ. સાડી-લુગડા, લગ્નની પ્રત્યેક જરૂરીયાત.

કન્ટ્રીના ઓરડરો સી. ઓ. ડી.થી મોકલાવવામાં આવશે.

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

મુંબઇ તા. ૬–૩–૫૪.

ભારતની સરહદ પર આવેલા ભારતના પેપ્સુ રાજ્ય અને દક્ષિણમાં આવેલા ત્રાવણકોર રાજ્યની ચુંટણીનાં પરિણામો આવી ગયાં છે. પેપ્સુ રાજ્ય જુના પતિયાળા રાજ્ય અને પુર્વ પંજાબના જુનાં ફરીદકોટ, નાભા વગેરે રાજ્યોનું બનેલું છે. તેમાં બે વર્ષ પહેલાં થયેલી ચુંટણીમાં કોંગ્રેસ કે બીજો કોઇ પક્ષ ચોકખી બહુમતિ માં ચુંટાયો નહોતો. વધુમાં શિખ અને પંજાબી સભ્યો "જીસકે તડમેં લડ્ડુ ઉસકે તડમેં હમ" એ કહેવતને માનતા લાગતા હોઇને વારંવાર પક્ષ બદલતા રહ્યા હતા. આને પરિણામે ભારતભરમાં વડેલી બીન કોંગ્રેસી સરકાર આ રાજ્યમાં રચાઇ હતી પરંતુ અકાલીઓ, સામ્યવાદીઓ અને સ્વતંત્ર રાજ્યોનો આ શંભુમેળો લાંબો સમય ચાલ્યો નહિ અને રાષ્ટ્રપતિને ત્યાંની સત્તાની લગામ પોતાને હસ્તક લેવી પડી તથા નવી ચુંટણી કરવી પડી આ વખતે કોંગ્રેસે ચોકખી બહુમતિ મેળવી છે. તેને કુલ પડેલા મતોના ૪૨ ટકા જેટલાજ મતો મળ્યા છે, પણ તેની સામે જુદા જુદા પક્ષના એકથી વધુ અને બીજા સ્વતંત્ર ઉમેદવારો ઉભા રહ્યા હોવાથી, તેને સારા પ્રમાણમાં બેઠકો મળી ગઇ છે. વધુમાં અકાલીઓમાં પડેલી ફાટફુટનો લાભ પણ તેને મળી ગયો છે. સાઠ સભ્યોની પેપ્સુ ધારાસભામાં કોંગ્રેસને વિનીત અકાલીઓને, ઉદ્દામ અકાલીઓને સામ્યવાદીઓને અને સ્વતંત્ર સભ્યોને બેઠકો મળી છે.

હવે ટુંક સમયમાં પેપ્સુમાં કોંગ્રેસી સરકાર સત્તાપર આવશે.

પરંતુ ત્રાવણકોર-કોચીન રાજ્ય ધારાસભાની ચુંટણી, જેના પર સમગ્ર વિશ્વના અખબારોની નજર કેન્દ્રિત થઇ હતી અને લંડન અને અમેરીકાના અખબારોએ જેના પર અગ્રલેખો લખ્યા હતા, તેમાં કોંગ્રેસને આવી સફળતા સાંપડી નથી. ત્રાવણકોરની ચુંટણીને કોંગ્રેસ અને ઉદ્દામવાદીઓ વચ્ચેની તાકાતની કસોટી સમાન માનવામાં આવતી હતી. વધુમાં જો દક્ષિણના આ દરિયા કિનારાના રાજ્યમાં સામ્યવાદીઓ સત્તાપર આવે તો કેન્દ્ર સરકાર માટે કેટલીક મુશ્કેલીઓ સર્જાય એમ પણ માનવામાં આવતું હતું. છેલ્લી ચુંટણીમાં પણ કોઇપણ પક્ષ ચોકખી બહુમતીમાં ચુંટાયો નહોતો. આ વખતે પણ એમજ થયું છે. કોંગ્રેસે સૌથી વધુ બેઠકો મેળવી છે છતાં તેને કે કોઇ પણ બીજા પક્ષને ચોકખી બહુમતી મળી નથી. ધારાસભાની ૧૧૭ બેઠકોમાંથી કોંગ્રેસને ૪૫, સામ્યવાદીઓને ૨૩, પ્રજા સમાજવાદીઓને ૧૮, ક્રાંતિકારી સમાજવાદી પક્ષને ૯, ત્રાવણકોર–તામીલનાડ કોંગ્રેસને ૧૨ અને સ્વતંત્ર સભ્યોને ૯ બેઠકો મળી છે. ચુંટાયેલા ૮ સ્વતંત્ર સભ્યોમાંથી ૩ કેરાલા સમાજવાદી પક્ષના ઉમેદવારો હતા અને ૪ ને ઉદ્દામવાદીઓના સંયુક્ત મોરચાનો ટેકો હતો. સામ્યવાદીઓ, ક્રાંતિકારી સમાજવાદી પક્ષ અને કેરાલા સમાજવાદી પક્ષ પોત પોતાના નામે ચુંટણી લડ્યા હોવા છતાં ઉદ્દામવાદીઓના સંયુક્ત મોરચા હેઠળ તેઓ એક હતા. પેપ્સુની જેમ અહીં કોંગ્રેસને સફળતા ન મળી એનું મુખ્ય કારણ અહીં કોંગ્રેસના એક ઉમેદવારની સામે વીરોધ પક્ષોએ સંયુક્ત રીતે એકજ ઉમેદવાર ઉભો રાખ્યો હતો, એટલે અહીં વિરોધ પક્ષોના મતો વહેંચાઇને નકામા ન ગયા. ત્રાવણકોરમાં પણ કોંગ્રેસને ૪૩ ટકા જેટલા મતો મળ્યા છે.

આમ કોઇ પણ પક્ષને બહુમતી ન મળતાં પ્રજા સમાજવાદી પક્ષના હાથમાં સત્તાની સમતુલા આવી છે. તે જે બાજુ ઢળે તે બાજુની સરકાર રચાય એમ છે. સામ્યવાદીઓએ પ્રજા સમાજવાદીઓને હાથમાં લેવા માટે રમત શરૂ કરી દીધી છે અને રાજ્યના સમાજવાદી નેતા શ્રી પટ્ટમ થાનુ પીલાઇને મુખ્ય પ્રધાન બનાવવાની લાલચ આપી છે. શ્રી પીલાઇ એક વખત ત્રાવણકોર કોંગ્રેસના નેતા અને ત્રાવણકોરના કોંગ્રેસી મુખ્ય પ્રધાન હતા અને સત્તાપરથી ઉથલી પડ્યા પછી તેઓ સમાજવાદી પક્ષમાં ભળી ગયા હતા. હવે શ્રી પીલાઇ ફરી મુખ્ય પ્રધાન બનવાની મહત્વાકાંક્ષા સેવે છે. સામ્યવાદી પક્ષના પોલીટબ્યુરો (કારોબારી)ની બેઠક આ પ્રશ્નની વિચારણા કરવા દીલ્હીમાં મળી હતી. તેણે ત્રાવણકોરમાં બીન-કોંગ્રેસી સરકાર રચવા માટે ઘટતાં પગલાં લેવા બે ઉચ્ચ સામ્યવાદી નેતાઓને ત્રિવેન્દ્રમ ખાતે મોકલી આપ્યા છે. સામ્યવાદીઓનું વલણ કોઇપણ ભોગે ત્રાવણકોરમાં કોંગ્રેસી સરકાર ન રચવા દેવાનું હોય તેમ લાગે છે. એટલે તે પ્રજા નેતાને "કોરો ચેક" આપવાને તઇયાર છે.

રાજ્યના પ્રજા સમાજવાદી પક્ષે શું કરવું તેની વિચારણા કરવા માટે પ્રજા સમાજવાદી પક્ષની રાષ્ટ્રીય કારોબારીની બેઠક તા ૧૦મીના રોજ મદ્રાસ ખાતે મળશે. પરંતુ શ્રી પીલાઇ કોઇ પણ રીતે સામ્યવાદીઓ સાથે સહકાર કરીને સરકાર રચવા માગે છે. તેમની દલીલ એવી છે કે જો તેઓ પોતે રાષ્ટ્રીય કારોબારીના આદેશને માન આપીને સરકારમાં ન જોડાય તો તેમના પક્ષના કેટલાક સભ્યો પક્ષમાંથી છુટા થઇને સામ્યવાદીઓ સાથે ભળી જાય એવો સંભવ છે. રાષ્ટ્રીય કારોબારીએ ચુંટણી પહેલાં રાજ્યમાં સામ્યવાદીઓ સાથે કોઇ પણ રીતે સહકાર કરવાનો વીરોધ કર્યો હતો અને પક્ષના પ્રમુખ આચાર્ય કૃપલાનીની ઉપરવટ જઇને પણ આવો વિરોધ દર્શક ઠરાવ કર્યો હતો. પરંતુ રાજ્યના સમાજવાદી પક્ષે આ ઠરાવની ખુલ્લે ખુલ્લી અવગણના ન કરી તો પણ ખાનગીમાં બેઠકોની વહેંચણી અંગે સામ્યવાદીઓ અને બીજા પક્ષો સાથે સમજુતી કરી લીધી હતી. રાષ્ટ્રીય–કારોબારીનું ભુતકાળનું આવું વલણ અને હજી પણ સામ્યવાદીઓ સાથે મીશ્ર સરકારમાં જોડાવા સામે વીરોધને જોતાં સમાજવાદી પક્ષમાં ભંગાણ પડે એવો સંભવ છે. આંધ્રમાં પણ એમ બન્યું હતું અને ત્યાં અત્યારે પ્રજા સમાજવાદી પક્ષ મૃત પ્રાય સ્થિતિમાં છે. આમ સરકાર રચવાની ચાવી પ્રજા સમાજવાદીઓના હાથમાં હોવા છતાં તેમની સ્થિતિ ઘણી વિચિત્ર અને મુંઝવણ ભરી બની છે. ઉચ્ચ સમાજવાદી નેતાઓએ મુંબઇથી પક્ષના એક ઉચ્ચ આગેવાન શ્રી અશોક મહેતાને આ અંગે ત્રિવેન્દ્રમ ખાતે મોકલ્યા છે. શ્રી અશોક મહેતા સામ્યવાદીઓના સખત વીરોધી છે. તેઓ ત્યાં જઇને શ્રી પીલાઇને સામ્યવાદીઓ સાથે ન જોડાવાનું સમજાવી શકે છે કે કેમ તે જોવાનું રહે છે.

પરંતુ શ્રી પીલાઇ રાષ્ટ્રીય કારોબારીના નિર્ણયની રાહ જુએ તેમ લાગતું નથી. તેઓ સામ્યવાદીઓ અને બીજા પક્ષો સાથે હાથ મીલાવીને સરકાર રચી નાંખશે એમ લાગે છે. સામ્યવાદીઓના કહેવા પ્રમાણે સમાજવાદીઓના સહકારથી તેમના પક્ષે સાઠ બેઠકો થશે. એટલે કે ૧૧૭ બેઠકોની ધારાસભામાં તેમની બહુમતી થશે. તેમના કહેવા પ્રમાણે બંને પક્ષોના ચુંટણી-જાહેરનામામાંથી સમાન મુદ્દાઓ લઇને સમાન કાર્યક્રમ ઘડી શકાશે અને રાજ્યનો વહીવટ ચલાવવામાં તેમની વચ્ચે ફાટફુટ પડવાનો કાંઇ ભય નથી.

કોંગ્રેસ પક્ષને લાગે વળગે છે ત્યાં સુધી કોંગ્રેસ પ્રમુખે રાજ્યના કોંગ્રેસી નેતાઓને એવી સુચના આપી દીધી છે કે, તમારે કાંઇ કરવું નહિ અને વીરોધ પક્ષોને સરકાર રચવાનો પ્રયત્ન કરવા દેવો.

રાજ પ્રમુખ નવી સરકાર રચવાનું કોઇ પણ પક્ષને આમંત્રણ આપતાં પહેલાં નવા ચુંટાયેલા ધારાસભા સભ્યોના વિવિધ જુથોના નેતાઓને બોલાવશે અને પરિસ્થિતિની પાકી તુલના કરશે.

* * *

ભારતના નાણા પ્રધાન શ્રી ચિંતામણ દેશમુખે ભારતનું ૧૯૫૪–૫૫ના વર્ષ માટે અંદાજપત્ર રજુ કરતાં ભારતની આર્થીક સ્થિતિનું ગુલાબી ચિત્ર રજુ કર્યું હતું. ૧૯૫૪–૫૫માં રૂ. ૪૫૨ કરોડ ૮૮ લાખની આવક અને રૂ. ૪૬૭ કરોડ અને ૯ લાખનો ખર્ચ થવાનો અંદાજ છે. એટલે કે ૧૪.૨૧ કરોડ રૂ.ની ખાધ રહેશે. આશરે રૂ. ૧૨ કરોડની વધુ આવક કરવા માટે સરકારે સુતરાઉ અને આર્ટસિલ્ક કાપડ, સોપારી, સાબુ, જોડા અને એવી કેટલીક વસ્તુઓ પર જકાત નાંખી છે અથવા તો જેના પર હતી તેમાં વધારો કર્યો છે. આવતા વર્ષમાં પંચ વર્ષી યોજના હેઠળના વિકાસ કાર્યક્રમોના અમલમાં વેગ લાવવા માટે અંદાજ પત્રમાં મોટી રકમની જોગવાઇ કરવામાં આવી છે, એટલે આ ખર્ચ ગણતાં સરકારને ૧૯૫૪–૫૫માં કુલ્લે રૂ. ૨૫૦ કરોડની ખાધ રહેશે. આ ખાધ નવી નોટો છાપીને સરકાર પુરી પાડશે.

ચાલુ વર્ષમાં (એપ્રીલમાં પુરૂં થતું વર્ષ) જે રૂ. ૪૫ લાખની પુરાંત ધારવામાં આવી હતી, તેને બદલે હવે ચાલુ વર્ષમાં રૂ. ૧૬.૯૬ કરોડની ખાધ આવશે, કારણ કે પાકીસ્તાન પાસે ભારતની લેણી નીકળતી રકમ પેટે પાકીસ્તાને ચાલુ વર્ષમાં જે રૂ. ૧૮ કરોડ (બે હફતાના) ચુકવવાના હતા, તે હજી ચુકવ્યા નથી. આમ છતાં આ સંબંધમાં પાકીસ્તાન આવતા વર્ષે જરૂર રૂ. નવ કરોડનો હફતો ચુકવશે, એવી ભારતના નાણા પ્રધાનને આશા છે, એટલે તેમણે આવતા વર્ષના અંદાજ પત્રમાં આ રકમ જમા બતાવી છે. બીજી બાજુએ વીકાસ કાર્યક્રમોના ખર્ચને ગણતાં કુલ ખાધ જે રૂ. ૧૩૮ કરોડની થવાની ધારણા હતી, તે ઘટીને હવે માત્ર રૂ. ૧૦ કરોડની થશે.

પાકીસ્તાનને અમેરીકન લશ્કરી સહાય મળવાની ભારતના સંરક્ષણ ખર્ચ પર અસર થઇ નથી. આમ છતાં સંરક્ષણ ખાતા માટે સામાન્ય અને મૂડીનો ખર્ચ રૂ. ૨૦૯.૦૩ કરોડથી વધારીને રૂ. ૨૨૩.૩૭ કરોડનો કરવામાં આવ્યો છે. ભારતના નૌકા દળ અને વિમાની દળને આધુનિક અને મજબુત કરવા માટે થનારા વધુ ખર્ચને પરિણામે આટલી વધુ જોગવાઇ કરવામાં આવી છે. શ્રી દેશમુખે જાહેર કર્યું હતું કે, ભારત શસ્ત્ર સાધનો વધારવાની હરીફાઇમાં ઉતરીને દેશના આર્થીક વિકાસની ઝડપ ઘટાડવા માગતું નથી, કારણ કે અંતે તો દેશની સલામતીનો આધાર–દેશની તાકાત

નો આધાર તેની આર્થિક તાકાત પર રહેલો છે.

પંચ વર્ષી યોજનાની પ્રગતિની સમાલોચના કરતાં શ્રી દેશમુખે જણાવ્યું હતું કે, પહેલાં ત્રણ વર્ષમાં રૂ. ૧૦૦૦ કરોડથી પણ થોડાક ઓછાં ખર્ચ કર્યો છે. હવે જો યોજનાને સમયસર પુરી કરવી હોય તો આવતા બે વર્ષનાં રૂ. ૧૨૦૦ કરોડ ખર્ચવાના રહે છે. આ બધા ખર્ચને નવી નોટો છાપીને પહોંચી વળાશે. એથી થોડો ઘણો ફુગાવો થશે, પણ ભારતનું દરેક ક્ષેત્રે ઉત્પાદન વધ્યું હોવાથી અને આમ વર્ગની ખરીદ શક્તિ ઘટી હોવાથી, આ નવી રકમ લોકોના હાથમાં ખરીદ શકિત વધારશે અને એની ખાસ માઠી અસર નહિ થાય.

*　　*　　*

મુંબઇ રાજ્યની સરકારી કોલેજોમાં ૧૯૫૫થી પહેલાં વર્ષમાં (ફર્સ્ટ ઇયર આર્ટ કે સાયન્સમાં) હીંદી દ્વારાજ બધા વિષયો શીખવવામાં આવશે. મુંબઇ સરકારે એક ધોરણમાંથી અંગ્રેજીને શિક્ષણના માધ્યમ તરીકે નાબુદ કરવા માંડયું છે. અત્યારે ૮ મા (અંગ્રેજી ચોથા) ધોરણ સુધીમાં તો અંગ્રેજી માધ્યમ દુર થઇ ગયું છે. અલબત્ત બીજી ભાષા તરીકે શાળાઓમાં અંગ્રેજી જરૂર શીખવાય છે. પણ અગાઉ જેમ ઇતિહાસ, ભુગોળ, મેથમેટીક્સ, સાયન્સ અને બીજા વિષયો અંગ્રેજીમાં ભણાવવામાં આવતા હતા, તે હવે માતૃભાષામાં શીખવાય છે. આમ ધીમે ધીમે આવતા પાંચ-સાત વર્ષમાં શાળાઓ કે કોલેજોમાં ક્યાંય અંગ્રેજીમાં શિક્ષણ નહિ મળે; માતૃભાષા કે રાષ્ટ્રભાષા હીંદીમાંજ મળી શકશે.

ગુજરાત યુનીવર્સીટીની સેનેટે પણ ૧૯૫૫થી કોલેજોના પ્રથમ વર્ષમાં ગુજરાતી કે હીંદી કે બન્ને ભાષામાં શિક્ષણ આપવાનો નિર્ણય કરી પણ લીધો છે. સૌરાષ્ટ્રની બધી કોલેજો હવે ગુજરાત યુનીવર્સીટી સાથે સંબંધ ધરાવે છે એટલે ત્યાં પણ આવો ફેરફાર થશે. આમ છતાં જેની માતૃભાષા ગુજરાતી કે હીંદી ન હોય તેઓ ૧૯૫૭ સુધી પ્રશ્નપત્રોના જવાબો અંગ્રેજી ભાષામાં આપી શકશે.

ભારત સરકાર પોતાની ઇન્ડીયન એડમીનીસ્ટ્રેટીવ સર્વિસ (જુની આઇ. સી. એસ.) સંરક્ષણ (લશ્કરી, નૌકાદળ અને વિમાની દળની) સેવાઓ અને બીજી નોકરીઓ માટેની પરીક્ષાઓ અંગ્રેજીમાં લે છે, તેમાં કાંઇ ફેરફાર આવતા થોડાક વર્ષોમાં ન કરે તો મુંબઇ રાજ્યની કોલેજોમાંથી પાસ થતા ગ્રેજ્યુએટોને ભારત સરકારની નોકરીઓ મેળવવાનું મુશ્કેલ થઇ પડે વધુમાં રાજ્યના ઉચ્ચ અધિકારીએ પણ ઇન્ડિયન એડમીનીસ્ટ્રેટીવ સર્વીસની પરિક્ષામાં પાસ થનારાઓમાંથી નિમાય છે. એટલે મુંબઇ રાજ્યમાં બહારના જ ઉચ્ચ હોદ્દાઓ પર ઠસી જાય. આવી પરિસ્થિતિ નિવારવા માટે મુંબઇ સરકાર કેન્દ્ર સરકાર પાસે રજુઆત કરશે, એમ મનાય છે. ઉપરાંત આ સુધારો દાખલ થયા પછી, આવી રીતે પાસ થનારને વિદેશોમાં અભ્યાસ કરવામાં અને નોકરીઓ મેળવવામાં મુશ્કેલી આવે એ દેખીતુ છે, કેમકે તેઓ અંગ્રેજી બીજી ભાષા તરીકે માત્ર ૮ મા ધોરણ પછી ભણ્યા હોવાથી તેમનું અંગ્રેજી ભાષાનું જ્ઞાન બહુ સારૂં નહિ હોય.

મુંબઇ સરકારની આ નીતિનો ઘણા વિરોધ કરી રહ્યા છે, તેમાં મુંબઇ પ્રદેશ કોંગ્રેસ કમીટીના પ્રમુખ શ્રી. એસ. કે. પાટીલ, ઉત્તર પ્રદેશના ગવરનર શ્રી કનૈયાલાલ મુનશી વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. આવા વિરોધ છતાં મુંબઇ સરકાર પોતાના નિર્ણયમાં મક્કમ જણાય છે.

*　　*　　*

ભારતના નાણા પ્રધાને પોતાના નવા અંદાજ પત્રમાં આર્ટસિલ્ક ઉપર વારે દોઢ આનો આબકારી જકાત અને હાથશાળ ઉદ્યોગના લાભાર્થે વારે એક પૈસાનો વધુ વેરો નાંખવા સામે આ ઉદ્યોગ સાથે સંકળાયેલા માનવીઓ તરફથી ભારે વિરોધ ઉઠાયો છે. છેલ્લા બે ત્રણ વર્ષથી ભારે આર્થીક મંદી આવી છે. સુતરાઉ કરતાં પણ આર્ટસિલ્ક આજે ઘણું સસ્તું વેચાય છે. છતાં પણ ખાસ ખપત નથી. એમાં વળી નવો વેરો આવતાં આર્ટસિલ્કની મીલો અને કારખાના વાળાઓએ, જો તે પાછો ન ખેંચાય તો મીલો અને કારખાનાં બંધ કરી દેવાનો નિર્ણય કર્યો છે. સુરતનાં ત્રણથી ચાર શાળ વાળા આશરે ૧૮૦૦ જેટલા નાના કારખાના વાળાઓએ તો પોતાના કારખાના બંધ કરી દીધાં છે ઉપરાંત ૩૨૦૦ કામદારોને રોજી આપતી સુરતની ૯૨ મીલોએ મીલો બંધ કરવાની કામદારોને નોટીસો આપી દીધી છે. મુંબઇની ઘણી ખરી આર્ટસિલ્કની મીલોએ પણ પોતાના કામદારોને આવી નોટીસો આપી દીધી છે સુરત અને મુંબઇની મીલોના પ્રતિનિધીઓ નાણા પ્રધાન શ્રી. દેશમુખને મળવા દિલ્હી ગયા છે. આ મીલો બંધ થાય તો હજારો કામદારો બેકાર બને એટલે આવી સ્થિતિથી કામદાર મંડળોમાં પણ ખળભળાટ મચ્યો છે. સુરતના કામદાર મંડળના આગેવાને તો જો આ જકાત પાછી ન ખેંચાય તો સત્યાગ્રહ કરવાની ધમકી આપી છે.

*　　*　　*

સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છમાં છેલ્લા કેટલાક સમયથી ફરી ધાડો પાડવાની શરૂઆત થઇ છે. જામકંડોરણા પાસે જસાપર ગામે છએક ધાડપાડુઓ ત્રાટકયા હતા અને આશરે ચારેક હજારની માલમત્તા લુંટી ગયા હતા. આ સંબંધમાં હજી સુધી પોલીસે કોઇની ધરપકડ કરી નથી.

*　　*　　*

કચ્છમાં ઉપરા ઉપરી બે ધાડો પડી ગઇ. માંડવી પાસે દાલાપુર ગામે ધાડપાડુઓ ત્રાટકયા હતા અને હજારોની મત્તા લુંટીને નાસી ગયા હતા. પોલીસને આ ધાડની ખબર મળતાં, પાકીસ્તાનમાં આ ધાડપાડુઓને નાસી જતા અટકાવવા માટે સરહદ પર ચાંપતો બંદોબસ્ત કરવામાં આવ્યો હતો. આ સંબંધમાં કેટલીક ચોંકાવનારી ધરપકડો થવાની આશા રખાય છે. આ ધાડ પડવાની હતી, તે પહેલાં કચ્છના એક અખબારે આ સ્થળે ધાડ પડવાની ચેતવણી આપી હતી અને પોલીસને ઘટતાં પગલાં લેવાનો આગ્રહ કર્યો હતો. પણ પોલીસે એ સમાચારને વજુદ આપ્યું નહોતું

આ પછી ધાડપાડુઓ મુંદ્રા તાલુકાના તુંડા ગામપર ત્રાટકયા હતા. ત્યાં તેમણે મોટી લુંટ ચલાવી હતી. એક જૈન દેરાસરને પણ લુંટી ગયા હતા.

*　　*　　*

કચ્છમાં નખત્રાણાના ગામ વિસ્તારોને વિજળી પુરી પાડવાની વ્યવસ્થા કરવા માટે ભારત સરકારે રૂપીયા ૧૮,૭૭,૦૦૦ની રકમ મંજુર કરી છે. આ કાર્ય શકય તેટલી જલદી હાથ ધરાશે. આમ ભારતના રાજ્યોના સૌથી પછાત કહી શકાય એવા આ રાજ્યમાં ધીમે ધીમે સારી પ્રગતી થઇ રહી છે.

પરચુરણ

—મી. આઇઝનહાવરે એક નીગ્રો મીસીસ અરનેસ્ટ વીલકીન્સની એસીસટન્ટ સેક્રેટરી તરીકે નીમણુક કરી છે. આ નીમણુક હજી સેનેટે મંજુર કરવાની છે. આમ પહેલીજ વાર કેબીનેટ અથવા સબ કેબીનેટમાં નીગ્રોની નીમણુક કરવામાં આવી છે.

—ઇરાકના વડા પ્રધાન ડો. મહોમદ ફદીલ જમાલીએ રાજીનામું આપ્યું હતું. પરંતુ હવે તેમણે નવી કેબીનેટ નીમી છે.

—એકસ-કીંગ ફારૂકના સીક્કાની ૨૧૪,૭૦૦ પાઉન્ડ કીમ્મત આવી છે.

નવાં પુસ્તકો

લોક ભારત. નાનાભાઇ ભટ્ટ મહાભારતના ૧૨ પાત્રોની જુદી જુદી બાર પુસ્તીકાઓનો સેટ	૧૩ (
દીપ નિર્વાણ (દર્શક)	૭ (
પુણ્ય પરવાર્યું નથી	૫ (

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

K.M.Lodhia & CO.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

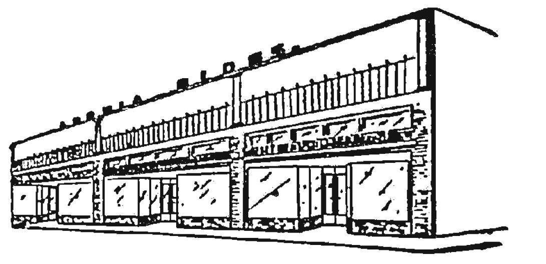

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરેટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયેલ કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીંટી બકકલ એરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

લગ્ન

લુઇસટ્રીખાર્ટના શ્રી. ભાણાભાઇ ગોવીંદજી પટેલના પુત્ર ચિ. રાજેન્દ્રનાં શુભ લગ્ન કુગર્સડોર્પના શ્રી. ગોવીંદ ભાઇ ભાખાભાઇની પુત્રી ચિ. ડાહીબેન સાથે જોહાનીસબર્ગ મુકામે ગાંધી હોલમાં વૈદિક વિધિ પુર્વક થયાં હતાં. એ લગ્નની ખુશાલીમાં શ્રી ભાણાભાઇ ગોવીંદજી પટેલ તરફથી જુદી જુદી સંસ્થાઓને ભેટની રકમો આપવામાં આવી હતી.

આભાર

અમારા પુત્ર ચિ. શંકરલાલના લગ્ન પ્રસંગે અમારાં સ્નેહી મિત્ર મંડળો એ અમારા નિમંત્રણને માન આપી લગ્નમાં હાજરી આપી તે બદલ તે સૌ ભાઇ બહેનોનો અમો સહૃદય આભાર માનીએ છીએ.

અમારા અતિશય કામકાજના અંગે અમારી કાંઇ પણ ભુલચુક થઇ હોય તો તે બદલ આપ સૌ અમને ક્ષમા કરશો.

અમારા કામકાજમાં જે યુવાન યુવતિ અને વડીલોએ રસ પુર્વક અથાગ મહેનત ઉઠાવી તે સૌનો તેમજ તાર ટપાલ દ્વારા અમાર. કુટુંબ પ્રત્યે જે પ્રેમ ભર્યો સતકાર કર્યો તે સૌનો અમો સહૃદય આભાર માનીએ છીએ.

હીરાલાલ અંબારામ
ઠાકર અને કુટુંબ

૨૨૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

શ્રી. ટ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજ (જોહાનીસબર્ગ)

વાર્ષીક જનરલ મીટીંગ

ઉપરોક્ત સમાજની વાર્ષીક જનરલ મીટીંગ રવિવાર તા. ૨૫-૪-૫૪ના બપોરે ૨-૩૦ વાગે શ્રી. ગાંધી હોલ માં નીચે જણાવેલા કામકાજ માટે મળશે.

જેમાં ટ્રાંસવાલમાં વસતા દરેક સભ્યોને વેળાસર હાજર રહેવા ખાસ વિનંતી કરવામાં આવે છે.

કામકાજ (૧) મીનીટસ (૨) આવક જાવકનો હિસાબ અને મંત્રીઓનો રીપોર્ટ (૩) શાળા સમિતિનો હિસાબ અને મંત્રીનો રીપોર્ટ (૪) સ્મશાન સમિતિનો હિસાબ અને મંત્રીનો રીપોર્ટ (૫) લાયબ્રેરી સમિતિનો હિસાબ અને મંત્રીનો રીપોર્ટ (૬) અધિકારીઓ તથા કમીટી મેમ્બરોની ચુંટણી (૭) પરચુરણ.

ડાહ્યાભાઇ ભગવાનજી પટેલ
મગનલાલ ભગુભાઇ.
મંત્રીઓ
શ્રી. ટ્રાં. હિં. સે. સ.

શિક્ષક

જોઇએ છે

કેપટાઉનમાં હીંદુ વિદ્યા મંદિર માટે ગુજરાતી અને હીંદી ભાષામાં શિક્ષણ આપી શકે તેવા અનુભવી શિક્ષકની જરૂર છે:

પ્રમાણ પત્ર સહિત અન્ય ખુલાસા માટે લખો.

મંત્રી
ગોવિંદ ડી. વાઘમારીઆ,
પી. ઓ. બોકસ ૪૫૨૭,
કેપટાઉન.

જોઇએ છે

શિક્ષક અગર શિક્ષિકા

અમારે ગુજરાતી શિક્ષણ આપી શકે તેવા એક સંસ્કારી શિક્ષક અગર શિક્ષિકાની જરૂર છે.

ઉમેદવારે નીચે મુજબનાં શિરનામે તા. ૩૧-૫-૫૪ સુધીમાં અરજી કરવી અને નીચે પ્રમાણે વીગત જણાવવી:

૧ અભ્યાસ કયાં સુધીનો છે.
૨ શિક્ષક અગર શિક્ષિકા તરીકેનો અનુભવ.
ઉંમર.
૪ જોઈતો માસિક પગાર.

રહેવાની સગવડ સ્કુલ તરફથી પુરી પાડવામાં આવશે.

સેક્રેટરી,
ધી ગ્રેહેમ્સટાઉન ગુજરાતી સ્કુલ,
૧૨ બિયર્સ સ્ટ્રીટ, ગ્રેહેમ્સટાઉન (કેપ).

---

૧૧ પુસ્તકોનો સેટ

આ સેટમાં વિવિધ પુસ્તકો તમને વાંચવા મળશે. પુસ્તકો મોટાઓ માટે છે.

કીમત ફકત પા. ૧-૧૯-૦.
મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

જોઇએ છે ફોડકો

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડીંગે પહોંચતા કરવા માટે
એસે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ ફીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE
BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની
સન લાઈફ ઓફ કનેડા
ઉપરોક્ત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.
ઉપરાંત
દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝનના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અને ઈમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબ ત્વરીત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000 000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance.

Consult us first.

C. C. PALSANIA
GENERAL AGENT
Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.
100 Sir Lowry Road, — CAPETOWN
P.O. Box 4624. Phone 32390

બે અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૪ એપ્રીલ	હીંદુ ૨૦૧૦ ચૈત્ર	મુસલમાન ૧૩૭૩ શાબાન	પારસી ૧૩૨૩ શહેનશાહી માહ (આવાં)	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મીક તહેવારો-ઉત્સવો
શુક્ર	૨	વદ ૧૮	૨૭	૩	૬-૦૭	૬-૫૩	પંચક પાપમોચની એકાદશી.
શની	૩	,, ૩૦	૨૮	૪	૬-૦૭	૬-૫૨	,, શ્રાદ્ધની અમાવાસ્યા.
રવી	૪	સુદ ૧	૨૯	૫	૬-૦૮	૫-૫૦	,, ૧૦૨૦ સુધી
સોમ	૫	,, ૨	શા ૧	૬	૬-૦૮	૫-૪૯	
મંગળ	૬	,, ૩	૨	૭	૬-૦૯	૫-૪૮	
બુધ	૭	,, ૪	૩	૮	૬-૦૯	૫-૪૮	
ગુરૂ	૮	,, ૫	૪	૯	૬-૧૦	૫-૪૭	દુર્ગાષ્ટિમી
શુક્ર	૯	,, ૬	૫	૧૦	૬-૧૦	૫-૪૭	રામનવમી
શની	૧૦	,, ૭	૬	૧૧	૬-૧૦	૫-૪૭	
રવી	૧૧	,, ૮	૭	૧૨	૬-૧૧	૫-૪૬	
સોમ	૧૨	,, ૯	૮	૧૩	૬-૧૧	૫ ૪૬	
મંગળ	૧૩	,, ૧૦	૯	૧૪	૬-૧૨	૫-૪૬	
બુધ	૧૪	,, ૧૧	૧૦	૧૫	૬-૧૨	૫-૪૫	
ગુરૂ	૧૫	,, ૧૨	૧૧	૧૬	૬ ૧૨	૫-૪૫	

Phone 22905 Tel. ADD. : "GANDABHAI"

The Home Of

INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their cheques with their orders.

Write For Price List.

સ્વાદિષ્ટ મીઠાઈનું જાણીતું મથક

બહારગામના ગ્રાહકોએ ઓરડર સાથે ચેક મોકલવા મહેરબાની કરવી

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET, DURBAN.

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટસ

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન રગ્સ. બ્લાન્કેટસ—એવી બાબતો માટે જાત જાતનો માલ. તેમજ ક્રેપડીશીન જ્યોરજેટ સાડીઓ વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૩૩-૨૬૫૧

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

મુસાફરી. વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘરે બેઠા અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા, ચાર્ટરહાઉસ ઈનશ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ ભાણાભાઈ કાઠીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ ઊંચા મેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

ખાસ કરીને વખણાએલું સુરતી ભુસું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆ, પાતરા વિગેરે હરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

ડરબનનું આદુ ૧/૬ રતલ; મોટી કલીનું લસણ ૧/૬ રતલ; ગોળ બાસ્કીટ ૧૦/૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટો ૧૬/૦ ડઝન; કપુરી તથા સેવલી પાન શી. ૫ રતલ; પોસ્ટેજ અલગ.....બનાના, કાચા બનાના, પોપૈયા, પાઇનાપલ, નાચીસ અને મેન્ડરીન રોજના બજાર ભાવથી મળશે. દેશી શાકભાજીમાં સુરતી સફેદ પાપડી, કાળી પાપડી, તુવેર સીંગ, વેંગણ. શેકટાની શીંગ, દુધી અને લીલાં મરચાં મળશે. શી. ૭-૬ થી શી. ૧૦નું પારસલ બનાવી પોસ્ટથી મોકલીએ છીએ. સુરણ, આંબા હળદ તથા લીલી હળદની મોસમ ચાલુ થઇ છે. કાચી કેરી પણ હવે મળી શકશે.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT & DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement, Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant brands paint or any other building material at reasonable price.

Established 1907, 107 Queen Street, Telegraph "Mani,"
NATHOO TABHA, Phone 24647. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ટ, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.